

גנזי חיים

על

סדר

פורים

מאת תלמידי הרה"ג רבי

מרדכי עטייה

שליט"א

שער הכוונות דרושי חג הפורים דרוש א - דף ק"ט ע"א

בענין

הפורים הנה נוסח ברכה אחרונה של המגילה היא חמשה מטבעות ואלו הם הרב את ריבנו והדן את דינינו כו' והם כנגד ה' גבו' הנודעות אשר על ידיהם יריב את ריבנו וידין את דינינו כי בהם תלוי הדין והנקמה עוד על ענין על הנסים כו':

ועתה

נבוא אל ביאור ענין ימי פורים והמגילה והמרדכי ומעות מגבת פורים והמשתה והשמחה. הנה נתבאר אצלנו בדרושי נוקב' דז"א ובענין מיעוט הירח כי בכל זמן של הגלות (כבל) עומדים זו"ן אב"א (מוחין דגדלות) כל ימי החול לולי בשעות התפל' ובשבתו' וכיוצא בזה כמו שנתבאר שם. והנה כאשר רוצים לחזור פב"פ צריך שתקדים בחי' הפלת הדורמיטא על זו"א כדי שתיעשה הנסירה ותוכל לחזור עמו אפין באפין כנו' בדרושי ר"ה. ולהיות כי ענין מרדכי ואסתר היה בסוף השבעים שנה של גלות בבל כנודע לכן אז כבר בימייהם התחיל ענין תיקון זו"ן כדי לחזור אפין באפין ויגאלו ישראל. וענין התחלה זו היא ענין הדורמיטא שנעשה אז בימייהם זו"ס הצרה העצומה שהיתה אז לישראל אשר עליו נאמר והנה אימה חשיכה גדולה כו' וארז"ל חשיכה זו גלות מדי שהחשיך עיניהם של ישראל. וענינו הוא לפי שאז היה זו"א בסוד הדורמיטא ונודע כי המן הרשע היה אוסטורלוגוס גדול כנודע בענין ויפל פור הוא הגורל מיום ליום כו' ובפרט במ"ש בס"ה כי הוא ועשרת בניו כוללים כל עשרה קליפין החיצונים וידע בחכמתו ענין מיעוט השגחתו ית' על ישראל בימים ההם להיותו בבחי' השינה ולכן חשב ועלה בלבו כי הזמן מוכן לאבד שונאיהם של ישראל. זו"ס ענין ויכוח המן עם אחשוורוש אם יעלה בידם עצה זו, והשיב לו המן ישנו עם כו' ודרשו רז"ל ישן הוא האלוה שלהם והבן זה. ולהיות כי הדורמיטא ההיא היא לטובתן של ישראל כדי שתנסר הנקבה מאחורוי ויחזרו

פב"פ ויגאלו ישראל ויבנה בית המקדש. לכן התייעצו שניהם כי בזמן ההוא שהאלוה שלהם הוא ישן יקדימו הם לאבד ולהשמיד שונאיהם של ישראל כדי שלא ישארו אפילו מתי מעט שיהיו ראויים לגאולה ועי"כ לא יבנה בהמ"ק. ונודע' עצת המן מן שמושי ספרא בנו וכתביהם אל אחשוורוש הנק' ארתחששתא בספר עזרא עד שביטלו בניו ב"ה בראותם כי הגיע זמנו להבנות ודי בזה.

והנה אף בזמן הדורמיטא אין הנקבה ישנה כי אז מסתלקין המוחין מן זו"א ונכנסין בנקבה כדי להבנות ולתקן פרצופ' כדי שתוכל לחזור • אפין באפין, כנודע בענין דרוש השופר של ר"ה. ובהכרח יש הארה והשגחה זו על ישראל מצידה. וענין אותה הארה היתה ענין מרדכי הצדיק כמו שנבאר בע"ה וכראות המן את מרדכי שע"י היתה הארה והשגחה על ישראל בזמן ההוא נתייען עם זרש אשתו ושם"ה יועציו כו' וארז"ל כי זרש אשתו הית' מכשפ' גדולה ועצתה שקולה מכל שם"ה יועציו, ועלתה עצתם להרוג את מרדכי ולתלותו על העץ הוא זנבה של נחש המושך רגל הקוף כמבואר אצלנו וכונו' בס"ה שיר השירים ודי בזה. ואם ח"ו ככה יעלה יוכל אח"כ לאבד את שונאיהם של ישראל. ואז השי"ת ברחמיו האיר הארת נוק' העליונ' והיא גדולת מרדכי ואסתר ועל ידם נושעו ישראל מן הצרה הגדולה ההיא כמו שנבאר, וזה ענין מרדכי והארתו. דע כי הנה בזמן הדורמיטא דז"א לא בלבד יוצאין המוחין דז"א מצד נה"י דאימא ונכנסין בנוק' רחל בהיותה אב"א, אלא (אף) גם המוחין דבנה"י דאבא בסוד ויבן ה' אלהים את הצלע, דא אבא ואימא. ונמצא כי כמו בהיות המוחין ההם תוך זו"א, היו יוצאים מהם ב' הארות לחוץ ומבחי' הארת המוחין דאבא יוצא יעקב מצד פנים דז"א, ומבחי' הארת מוחין דאימא יוצאת רחל מצד אחוריו. גם עתה יוצאות מרחל נוק' דז"א ב' הארות אלו ג"כ בלי ספק. ולא עוד

הוא יסוד דאבא הנקרא תורה שבכתב צורת ספר כעין ו' ארוכה. והמגילה היא ההארה היוצאה מחוץ ליסוד כנו' וגם הוא ארוכה בצורת ו' ובצורת מגילה ארוכה ודי בהערות אלו אל המשכילים:

ואמנם היות ימי הפורים האלו נעשים בכל שנה ושנה, ולא הספיק

לעשות בזמן ההוא לבדו. הטעם הוא כי השי"ת ברחמיו רצה שאותה ההארה המתחדשת בהיות המוחין דאו"א תוך הנקבה בזמן דורמיטת ז"א לא תתבטל לעולם בכל שנה ושנה בימים ההם עצמם. כי הנה אחר דורמיט' חוזרים פב"פ והמוחין הם בז"א ואין בחי' ההארה זו יוצאת אז כלל כנ"ל, והארת מרדכי מתבטלת לגמרי ונעלמת בפנים. ורצה השי"ת שבכל שנה בימי הפורים יוצא בהם אף אם (דהיינו כאשר) יהיו ז"ן פב"פ תתגל' ההארה הנז' בימים ההם ולא תתבטל. והענין הוא כי בכל שנה בימים ההם כאשר יכנסו המוחין ברחל בסוד דורמיטא דז"א אעפ"י שאח"כ • יחזרו פב"פ לא תתבטל ההארה הנז' (של האה) ותשאיר שם קיימת ונרשמת אף גם אחר הסתלקות המוחין האלו ממנה ויחזרו בז"א. וז"ס מ"ש הכתוב וזכרם לא יסוף מזרעם כי אותה ההארה היא עטר' היסוד הזכר דאבא הנקרא זכר כנודע וזכרם (ע"ה בגי' מרדכי) זה לא יסוף מזרעם בימי הפורים שבכל שנה ושנה כנו'. לכן לעת"ל כל הספרים יתבטלו חוץ ממגיל' אסתר. והטעם הוא כי לעולם לא היה נס גדול כזה לא בשבתות ולא ביו"ט, להתקיים ההארה זו אף אחר הסתלקות המוחין מן הנקבה, אלא בימי הפורים בלבד. ובבחי' זו יש יתרון גדול אל פורים על כל שאר הימים אפילו בשבתות ויו"ט:

והנה בכל שנה בימי הפורים כדי לקיים ההאר' הנז' אנו צריכין לעשות ג'

מצות, והם קריאת המגילה כדי להמשיך ולגלו' ההארה הנז' (מרדכי) היוצאת לחוץ בגילוי. והנה צריכות ב' בחי' אחרות והם אלו, הא' בחי' ההארות

אלא שבהיות מוחין הנז' תוך הנקבה נתוספה בחי' הארה שלישית, משא"כ בהיותם תוך ז"א. והוא כי הנה בהיותם תוך ז"א היה היסוד דאימא נשלם בחוזה דז"א והיסוד דאבא שהוא יותר ארוך כנודע היה נשלם בסיום היסוד דז"א ממש, ולא היה יוצא מחוץ ליסוד כלל, אבל עתה בהיותם המוחין תוך הנקבה, אשר היסוד שלה נוקביי קצר מוכרח הוא שהיסוד דאבא יתפשט ויצא מחוץ ליסוד נוקבא ולחוץ ותתגלה הארתו בגילוי גמור לגמרי. ונודע כי מה שהיה מתלבש ביסוד דז"א הוא בחי' העטרה של היסוד דאבא שהוא בחי' המלכות דאבא ואין ספק כי הארה זו הנגלית (בנוק') ממלכות דאבא היא הארה גדולה עד מאד. והנה שורש נשמות מרדכי היתה מן ההארה ההיא, ולכן על ידו היתה תשועת ישראל בזמן ההוא. וזה נרמז בשם מרדכי ממש שארז"ל שהוא לשון מירא דכיא מ"ר דכ"י והוא תרגום מר דרור, גם נקרא מור עובר. והענין הוא כי ההארה הגדולה ההיא היא מר דרור זך ונקי בתכלית, העוברת מפי יסוד דנוק' ולחוץ, וז"ס פ' וידי נטפו מר כו' עובר. ובזה תבין מעלת מרדכי שעלה לבחי' מלכות ומשנה למלך. וז"ס הפסוק ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור ועטרת זהב גדולה. והמשכיל יבין כל פרטי הפסוק זה ענין יציאה זו מלפני המלך היא רחל ועטרת זהב גדולה מצד עטרה יסוד דאבא. ולכן נקרא גדולה כי החסד והחכמה נקרא גדולה בסוד הגדול הגבור והנורא. גם המעמיק ישכיל היותו משבט בנימין ודי בזה. וז"ס קריאת המגילה וגם התפשוטותה בעת קריאתה לטעם פירסום הנס. והוא ענין הארת עטרת מלכות דאבא המתגלית ויוצאה לחוץ, ולכן נקרא מגילה לשון גילוי וצריך לגלותה ולפרסמה. גם מגלה בלא יו"ד היא עולה בגי' ע"ח כמנין ג' הויו"ת כ"ו כ"ו כ"ו שהם ענין ג' מוחין דחב"ד דנה"י דאבא המתגלים שם במלכות ההוא. וזהו ענין היות המגילה נקר' אגר"ת ונקרא ספ"ר ויש לה דינין כתורה שבכתב כי ספר התור'

שערי רחמים ה"ב - ש' שני"ד

תשובה בתפלה ג"כ אנו מתקנים פנימיות וחיצוניות. כמו בעמידה, מכונים

פנימיות וחיצוניות דפנימיות, ופנימיות דחיצוניות. נמצא שגם מבחינת החיצוניות נתקן בתפלה. ועתה ע"י קריאת המגילה מקיימים הארת יסוד דאבא בחינת הפנימיות. יען שהקריאה היא דיבור בפנימיות. וע"י מתנות לאביונים וסעודת פורים, מקיימים בחינת הארת יסוד דאבא דחיצוניות. ודע, שע"י ג' מצות אלו מתקנים זו"ן הקטנים דכללות השנה (ימים), וגם מקיימים הארת המוחין של יסוד דאבא של זו"ן הפרטים של היום (זמנים). כיצד, בקריאת המגילה, ע"י הברכה מביאים ל"מ לזו"ן דכללות השנה (זמנים), בחינת פנימיות, וצלם צ' ע"י הקריאה. וגם במתנות לאביונים וסעודת פורים, מתקנים בכללות, בחינת החיצוניות דזו"ן דכללות השנה, וגם מקיימים הארת המוחין דחיצו' דזו"ן דאותו יום הפרטים, ועיין תו"ח דס"ח ע"א :

ולעניין תיקון הנוק' ע"י היסוד דאבא, והכלים (לבושים) דאבא, אינם נכנסין. נראה שהכונה היא דבינה וגבורות דאבא דקודם החילוף (השני), נכנסין בהוד (צ"ל בנצה) וחצי יסוד ימיני דאימא, ולוקחים [הארת] לבוש מנה"י דאבא, ועל בחינת הלבוש הזה מיירי שמתקן פרצוף הנוק', ויצאה הארת מרדכי מלפני המלכות, עיין בשהכ"ו, מהרה"ג שד"ה נר"ו :

שני"ד שאלה כתוב בשהכ"ו [דק"ט ע"ג], וז"ל: והנה בכל שנה בימי הפורים,

כדי לקיים ההארה הנז', אנו צריכין לעשות ג' מצות, והם קריאת המגילה כדי להמשיך ולגלות ההארה הנז' היוצאת לחוץ בגילוי. והנה צריכות שתי בחינות אחרות, הא' בחינת הארת היסוד שהוא דאבא ברחל, לצורך תיקון בניין פרצופה. כי לכן נכנסין המוחין הנז' בה, כדי להגדילה ולעשותה פרצוף. וזה נעשה בסוד מתנות לאביונים וכו'. ובחינה השנית היא וכו'. עוד צריך הארה שתתקיים בה, בסוד המוחין עצמן שלו, המתלבשים תוך פרצוף י"ס שלה בעת הדורמיטא וכו', תשאר הארת המוחין ההם קיימת ולא יסתלקו לגמרי כבשאר הזמנים. ועניין זה תלוי בקיום מצוה אחרת, והיא לעשות סעודת פורים משתה ושמהחה, עכ"ל. נמצא שיש ג' מצות לג' תועלות: מגילה, לגילוי הארת יסוד דאבא. מתנות לאביונים, להכניס ההארה בנוק', לתיקון פרצופה. סעודת פורים, לקיים הארת המוחין, ותשאר קיימת. ובזה י"ל, דהלא כללא הוא דהמשכת המוחין וכל הפרטים שנעשה בתפלה, הכל הוא בחינת הפנימיות. ומצות מתנות לאביונים וסעודת פורים שהם, בחיצוניות, בחינת המעשה. איך ע"י נתקן בחינת ההארות הנז' שהם בפנימיות? ועוד, לעולם תיקון הנוק' הוא ע"י מוחין דאימא ולא ע"י מוחין דאבא. ואיך כאן ע"י הארת מוחין שביסוד דאבא נתקנת הנוק', היע"א :

נהר שלום - דף מ"א ע"א

ואז יצאה הארת מרדכי ואסתר, ואח"ך נגזרה הגזירה ההיא. ואז השי"ת ברחמיו האיר הארת מרדכי ואסתר, משמע שהוסיף להאיר בהם הארה מחודשת כי הם עצמם כבר היו מגולים מקודם הגזירה, אע"פ שבכאן יש כמה פרטי שאלות אחרות כי כבר היו מרדכי ואסתר בעולם מקודם הגלות וכיצא באלו השאלות אין לנו להתעסק

ליפשוט לי מור (שאלו את הרש"ש), האי ספקא שנפל לי בענין פורים ולתרץ לי קושיא א' שנפל לי בענין פורים. והוא, כי הנה נודע מ"ש הרב זל"ה בפ"ב משער מיעוט הירח ובשער הכוונות כי בזמן גלות בבל היו זו"ן עומדין אב"א כמוחין גדלות דאב"א. ובסוף השבעים שנה נסתלקו המוחין מז"א ונכנסו בה

בה בזמן הראוי להם והוא בעמידה דשחרית כנודע. באופן שאין שום שינוי בין פורים לשאר ימות השנה רק באותה ההארה, שביום פורים עוד תוסיף תת כחה לבלתי תתבטל כל היום ההוא מן באהבה דשחרית ואילך עד סוף היום, כי אם כפי הספק הא' נמצאו ב' נסים א' להביא המוחין וא' לקיים אותה ההארה כי אין גלות זה דומה לגלות בכל כנודע. ועוד צ"ל עיון איך קבעו לנו רז"ל פורים באדר, והיה ראוי לקובעו ביום שני דפסח כי בו ביום נתגלית אותה ההארה ונתבטלה הגזירה בשלמא באותה השנה הא' של הנס כי בו ביום אשר שברו אויביהם לשלוט בהם ונהפוך הוא ש"ד אבל לדורות אשר קבעוהו להם זכר לאותה ההארה היה ראוי לקבוע בפסח:

בהם עתה ועי"ז לא יכלו הקליפות לשלוט בהם ואדרבא נהפוך הוא מרוב ההארה ההיא כי נסתמו עיניהם. והנה בכל שנה ושנה שחוזר ונאור אותו האור נסתפק לי אם חוזרים זי"ן לעמוד אב"א עם מוחין דגדלות דאב"א, והמוחין בה מתחלת ליל פורים וכל היום ההוא מצד עצמו של היום. ונפקא מינה שאם כך הוא אין לכיין בק"ש דערבית וכן בתפילת ערבית, ולא בק"ש דמטה ודקרבתות ודיוצר ולא בברכה א' דשחרית עד באהבה. או אם נאמר שאין כל זה נעשה מצד היום עצמו כי הנה באותו זמן כל זה כבר היה עשוי מאליו ועיקרו של הנס היה אותה ההארה שהוסיף להאיר במרדכי ואסתר כנ"ל. וזאת ההארה המחודשת היא אשר מתגלית בכל שנה ביום פורים לכשיכנסו המוחין

שמן ששון ח"ג - דף קל"ט אמצע ע"ד אות ו'

ואסתר ישנו בכל יום בעמיד' בעת הנסיר' וכן בר"ה כמ"ש רבינו לעיל בדרוש ח' דשופר אלא שבכל יום אינו מתקיים ועתה בפורים ברחמיו מתקיים כנז"ל ודע דצרי' לכיין כל סדר התפיל' ביום פורים כמו כל יום ואין לגרוע דבר וכן מבואר בדברי הרב ש"ש זלה"ה בסדור וכל זה כתבתי יען ראיתי מה שנסתפקו חכמי המערב והובא כנ"ש ד' ע"ט והחדש ד' ל"ב יע"ש ועיין מ"ש לעיל בדרוש חנוכה באורך באיזה מידה היא פורים יע"ש:

שם וענין התחלה זו הוא ענין הדורמיטא שנעשה אז בימיה' וכו' והוא ענין דתחי' כל ימיהם כבר היו זי"ן אב"א מעת החורבן ב"ה אך ענין הנסירה שהוא ענין חזרת זי"ן פב"פ שאז צריך להיות הסתלקות המו' ז"א ולכניסם בנז"ל דזהו סוד הדורמיטא זה לא היה רק בסוף הע' שנה והאררת מרדכי ואסתר כבר היו ג"כ קודם הנסירה אלא שהיה יוצא מדרך פנים דז"א ועתה יוצאים דרך פני הנז"ל והיה מגן זכותם על כל ישראל והארות אלו דמרדכי

עי' שמן ששון ח"ג - דף ק"מ ע"א אות י"ז (מובא כאן בעמוד 191).

שמן ששון ח"ג - דף ק"מ סע"ג אות כ"ד ד"ה אד

דמועיל גם לבחי' החיצו' כנז' בענין כח התפלה דמברר ומתקן אפ"י בחי' הצמחים ודומם וחיות ובהמות וכו' כנז' בע"ח שכ"ו ספ"ב ולפנימיות די בקריאת המגילה לבד אמנם לבחי' החיצו' צריך ג"כ מתנות לאביונים וסעודה, זה נראה ליישב. ועיין בקונטרסי פתח עינים בכונה פורים מ"ש סדר הכונות אשר סידר לכיין הרב ש"ש זלה"ה, יע"ש ב':

עדיין צריך להבין דאין בחי' שוים שהרי קריאת המגילה היא בדבור בפנימיות ומצות מתנות לאביונים ומצות סעודה הם בחיצו' כנז' בע"ח ש"מ פ"ב דכל מצו' שהם בדבור הם וברכותיהם הם בפנימיות וכל מצות שהם במעשה הם וברכותיהם הם בחיצו' וא"כ איך הם באים עתה יחד לבחי' אחד ואפש' גדול מצות קריאת המגילה שהיא בדיבור

שמן ששון ח"ג - דף ק"מ ע"א אות י"ז

לצורך זווג יעקו"ר או לאה כמו בתפילת החול, אבל כשהזווג הוא דו"ץ הגדולים כמו בשבת ויו"ט או בכללות הכ"ד שעות (ולכאורה גם בפורים, אחרת אין טעם לתירוץ), אז צריך שגם הנה"י דאבא יכנסו בה כדלקמן, עכ"ל תו"ח דקכ"ד. ועיין להרב יפה שעה דרכ"ה ע"ב (סוף שעה כ"כ, דף כ"ד ע"ד) ג"כ שהאריך בזה (ועיין ע"ח שי"ט פ"ו ושם השמ"ש ודברי היפה שעה צ"ע). ועיין מ"ש לעיל דרוש שינוי התפלות באות מ"ב ודרוש ח' דר"ה אות י"א ואין הפרש, דעד"ז נעשה ג"כ בכל יום במילת באהבה דעמידה, שהרי כל תפילות ר"ה כתב רבינו לעיל בדרוש ו' דאין הפרש מתפילת החול כלל זולת כונת הרי"ו. ושם כתב בדרוש ח' ובדרוש פורים יבואר כי גם המוחין ונה"י דאבא נכנסים בנוק' וכו' יע"ש. אך בזה נשתנה, שביום פורים מתקיים הארתו וגם אנחנו עושים הענין בפועל ע"י קריאת המגילה, לגלות הארת היסוד דאבא, ומתקיים ברחמיו כל היום ההוא. לא כן בכל יום וכן בר"ה ויו"ט כנז"ל. ועיין מ"ש בקונט' פתח עינים בכוונת פורים דיש בחי' דפנימיות והוא על ידי הדיבור והוא ע"י התפלה וקריאת המגילה ויש בחי' דחיצו' ע"י המעשה במוצות פורים יע"ש בד"ה קריאת המגילה היא בדבור:

שם (שעה"כ דרוש פורים) דע כי הנה בזמן הדורמיטא דז"א לא בלבד נכנסים המוחין דז"א מצד נה"י דאימא ונכנסים בנוק' בהיותה אב"א, אלא אף גם המוחין דנה"י דאבא וכו'. [עי"ן] ש' ההקדמות דף ג"ן ע"ב וכן כתב ג"כ רבינו לעיל דרוש ח' דר"ה ושם באות י"א כתבתי דכן עד"ז הוא בכל יום בתפלותינו דנכנסים המוחין דנה"י דאבא בעת הנסירה בנוק' רחל עם הנה"י דאימא, והם בכינות וגבו' דשניהם. ועיין בסדור במילת באהבה ומבואר יוצא בע"ה ש"ך פ"ט (ע"ה ח"א דף ק' ע"א) ושם השמ"ש (אות ד'), וז"ל ואח"כ בעת הנסירה מסתלקין נה"י דאו"א ושניהם בחי' חכמה וחסדים בין דאבא בין דאימא נשארין בסוד או"מ על ראש ז"א, והשאר שהם בינות וגבו' נכנסים בנוק'. השמ"ש נ"ב שהם ב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן המתלבשים בנה"י דאימא. ונמצא כי נה"י דאימא לבד נכנסים בנוק' בעת הנסירה. ועיין בדרוש פורים ובכ"מ שכתב שנה"י דאו"א נכנסין בנוק' בעת הנסירה וצ"ע. ואפשר כי מ"ש נה"י דאו"א היינו הבינות וגבו' דשניהם קודם החילוף (כמ"ש בדרוש ג' דציצית ופ"י מש"ך) אמנם אינם נכנסים מלובשים רק בנה"י דאימא לבד. ואפשר שזה הענין הוא כשנכנסים המוחין בזו"ן

**תם ולא נשלם, השבח לאל בורא עולם
ירושלים תובב"א - פורים התשע"ז**

כידוע שכאשר או"א נותנים מוחין לז"א, המוחין דאבא באים מלובשים בתוך נה"י דאבא, והם מתלבשים בתוך המוחין דאימא שמתלבשים בתוך נה"י דאימא, ובסופו של דבר נכנסים בתוך י"ס (כלים) דז"א. לבושי נו"ה דאו"א מסתיימים יחד עם סיום כלי נו"ה דז"א. בציור שלפנינו, הבאנו רק את קו אמצע, כדי להדגיש את צורת התלבשות של יסוד דאו"א בתוך דת"י ז"א.

עטרת יסוד דאימא (נוקבי - קצר), מסתיים בחוזה דז"א. לעומת זאת, יסוד דאבא (זכרי - ארוך) מסתיים בסיום ת"ת דז"א, ועטרת יסוד דאבא מסתיים יחד עם עטרת יסוד דז"א.

מוחין דת"י דז"א, בתוך לבושי יסוד דאו"א, בתוך כלי דת"י דז"א
(יש לראות את כל הבחינות בתור צילינדרים מקיפים אחד את השני)

כלי דעת דז"א	לבוש יסוד דאימא (ובתוכו מוחין דאימא - שפע)	לבוש יסוד דאבא (ובתוכו מוחין דאבא - שפע)	לבוש יסוד דאימא (ובתוכו מוחין דאימא - שפע)	כלי דעת דז"א
כלי ת"ת דז"א	עטרת היסוד דאימא (מסתיים בחוזה דז"א)		עטרת היסוד דאימא (מסתיים בחוזה דז"א)	כלי ת"ת דז"א
חזה דז"א				חזה דז"א
טבור דז"א				טבור דז"א
		(סיום יסוד דאבא בסיום ת"ת דז"א)		
כלי יסוד דז"א		עטרת היסוד דאבא (מסתיים יחד עם עטרת יסוד דז"א, נעלם בתוך ז"א)		כלי יסוד דז"א
עט' יסוד דז"א				עט' יסוד דז"א

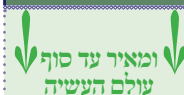
כתוב בשער הכוונות שבפורים, בזמן הדורמיטא, גם נה"י דאבא (בנוסף לנה"י דאימא) יכנסו בתוך הנוק'. כאשר או"א נכנסים לתוך הנוק', הם מתלבשים באותה הצורה כמו שמתלבשים בתוך ז"א. גם כאן, המוחין דאבא באים מלובשים בתוך נה"י דאבא, והם מתלבשים בתוך המוחין דאימא שמתלבשים בתוך נה"י דאימא, ובסופו של דבר נכנסים בתוך י"ס (כלים) דנוק'. כמו בז"א, לבושי נו"ה דאו"א מסתיימים יחד עם סיום כלי נו"ה דנוק'. בציור שלפנינו, הבאנו רק את קו אמצע, כדי להדגיש את צורת התלבשות של יסוד דאו"א בתוך דת"י הנוק'.

עטרת יסוד דאימא (נוקבי - קצר), מסתיים בחזה דנוק'. לעומת זאת, יסוד דאבא (זכרי - ארוך) מסתיים בסיום ת"ת דנוק' (כמו בז"א), אלא שהיות והיסוד דנוק' קצר, לכן עטרת יסוד דאבא עובר ובוקע את עטרת יסוד דנוק' ומתגלה. בחינה זו נקראת עטרת מרדכי, ומעצם כוח הגילוי היא תאיר עד סיום עולם העשיה. המיוחדות של פורים היא שאותה בחינה תתקיים (בזכות המצוות) כל היום כולו, ובזכות זה היתה הישועה בפורים.

מוחין דת"י דנוק', בתוך לבושי יסוד דאו"א, בתוך כלי דת"י דנוק'
(יש לראות את כל הבחינות בתור צילינדרים מקיפים אחד את השני)

כלי דעת דנוק'	לבוש יסוד דאימא (ובתוכו מוחין דאימא - שפע)	לבוש יסוד דאבא (ובתוכו מוחין דאבא - שפע)	לבוש יסוד דאימא (ובתוכו מוחין דאימא - שפע)	כלי דעת דנוק'
כלי ת"ת דז"א	עטרת היסוד דאימא (מסתיים בחזה דנוק')		עטרת היסוד דאימא (מסתיים בחזה דנוק')	כלי ת"ת דנוק'
היה דנוק'				היה דנוק'
טבור דנוק'				טבור דנוק'
		(סיום יסוד דאבא בסיום ת"ת דנוק')		
כלי יסוד דנוק' עט' יסוד דנוק'		עטרת היסוד דאבא (עובר את יסוד דנוק')		כלי יסוד דנוק' עט' יסוד דנוק'

הקצר - ומתגלה. וזהו עטרת מרדכי

להעלות [ולסלק מתוך ז"א] ב' צלמי המוחין דאחור ופנים (או"א) דאחור די"ס ד[חור"ב חו"ג דכתר] (מתוך) חכמה דכתר, [דנה"י] דבינה דז"א. ולהעלותם עם [הבירורים] הנו', עם נשמת יסוד דא"א [שבבינה דז"א], ע"ג רישא דז"א

צלם דיש"ס [עומד] ע"ג רישא דז"א

אֱהִיָּה
יְהוָה

אֱהִיָּה
יְהוָה
יְוָד הִי וְיָו הִי

אֱהִיָּה אֱהִיָּה
יְהוָה יְהוָה
יְוָד הִי וְיָו הִי

אֱהִיָּה
יְהוָה
יְוָד הִי וְיָו הִי

אֱהִיָּה
יְהוָה
יְהוָה

אֱהִיָּה אֱהִיָּה
יְהוָה יְהוָה
יְהוָה

אֱהִיָּה
יְהוָה
יְהוָה

יְהוָה

אֱהִיָּה
יְהוָה
יְוָד הִי וְיָו הִי

אֱוָהוּיָוָה אֱוָהוּיָוָה
יְוָהוּוָה יְוָהוּוָה
יְוָד הִי וְיָו הִי

אֱהִיָּה
יְהוָה
יְוָד הִי וְיָו הִי

ע"ג כלי בינה דז"א
אלף, אלף הא, אלף הא יוד,
אלף והא יוד והא
אלף והא יוד והא
א-י-ו-ה

ע"ג כלי דעת דז"א
יְוָד הִי וְיָו הִי
יְוָד הִי וְיָו הִי
יְוָד הִי וְיָו הִי

[ע.ב.] ע"ג כלי חכמה דז"א
יְוָד הִי וְיָו הִי
יְהוָה יְהוָה
יְוָד הִי וְיָו הִי

ע"י שע"ר ח"ב ש' קל"ג, בעניין השורשים הנוספים.
ע"י גם באתי לגני ח"א דף צ' ע"ב, בענין כלים וצלמים.
ע"י ענ"ה דף מ"ח ע"א, השד"ה, אות פ"ה, בענין שורשי המוחין שבישסו"ת, ע"ג רישא דז"א.

להמשיך הבינות וגבורות דישסו"ת המלובשים בנה"י דתבונה, עם הנרנח"י, עם המלכיות דכתר די"ס שהם י ריבועים דהויו"ת פשוטות, ד[חוי"ב חו"ג דכתר, הנמצאים בתוך שורש ה[חכמה דכתר, דנה"י] דבינה [שע"ג רישא] דז"א, ל[תוך לאה ורחל, ויהיו פרצוף אחד] (◊)

אֱלֹהִים
יְהוָה

יֵה יהו יהוה

ג' כלי כתר דנוק'

יִוְדָא יִוְדָא יִוְדָא
יִוְדָא יִוְדָא יִוְדָא
יִוְדָא יִוְדָא יִוְדָא

אֱלֹהִים

יְהוָה

אֱלֹהִים

יְהוָה

אֱלֹהִים

יְהוָה

יֵה יהו יהוה

מוח בינה

אֱלֹהִים יִוְדָא

אֱלֹהִים יִוְדָא

אֱלֹהִים יִוְדָא

אֱלֹהִים יִוְדָא

ג' כלי בינה דנוקבא

אֱלֹהִים יִוְדָא יִוְדָא יִוְדָא
אֱלֹהִים יִוְדָא יִוְדָא יִוְדָא
אֱלֹהִים יִוְדָא יִוְדָא יִוְדָא

אֱלֹהִים

יְהוָה

אֱלֹהִים

יְהוָה

אֱלֹהִים

יְהוָה

יֵה יהו יהוה

מוח חכמה

יִוְדָא יִוְדָא יִוְדָא

יִוְדָא יִוְדָא יִוְדָא

יִוְדָא יִוְדָא יִוְדָא

יִוְדָא יִוְדָא יִוְדָא

ג' כלי חכמה דנוקבא

יִוְדָא יִוְדָא יִוְדָא
יִוְדָא יִוְדָא יִוְדָא
יִוְדָא יִוְדָא יִוְדָא

◊ עפ"י היר"א ח"א 631, יש להפריד בין הבו"ג לריבועים.

ע"י שע"ר ח"ב ש' קל"ג, בענין השורשים הנוספים, ובעיקר שאלה קמ"ב. רואים כאן ד' שורות מוחין, מכאן נראה שעדיין מכניסים את המוחין של כל ארבעת השורשים בכלים של שורש החכמה דכתר, כפי שכתוב בנה"ש דף ט' סע"ג, וכשיטת השד"ה בברכת אבות. ונראה שהוא הדין גם בתיבות מלך עוזר. כך נראה בעיקר משאלה קמ"ב, אמנם משאלה קל"ג נראה קצת שהמגיה סובר שרק המוחין דשורש החכמה נכנסים בנוק'. אבל המעיין טוב בתשובה יראה שמה שהרב שולל זה שכל שורש יכנס למקומו, בטענה ששאר השורשים דנוק' עדיין בבריאה, אבל זה לא שולל שהמוחין של כל ארבעת השורשים יכנסו בכלים של שורש החכמה, שהרי זה השלמה של הכניסה בנוק', בתיבת באהבה (שם זה מפורש). וכן ע"י עה"ל ח"ג עמוד 59, בסוגיית הכריעות וזקיפות.

אחור דפנים

אֱהִיָּה
יְהוָה
יְהוָה

פנים דפנים

אֱהִיָּה
יְהוָה
יְהוָה

אחור דפנים

אֱהִיָּה
יְהוָה
יְהוָה

פנים דפנים

אֱהִיָּה
יְהוָה
יְהוָה

אחור דפנים

אֱהִיָּה יְהוָה
אֱהִיָּה יְהוָה
יְהוָה יְהוָה
יְהוָה

פנים דפנים

אֱהִיָּה יְהוָה
אֱהִיָּה יְהוָה
יְהוָה יְהוָה
יְהוָה

בּוֹכּוּ

[עז:]

ג' כלי הוד דרחל

אֱלֹהִים
א, אל, אלה, אלהי, אלהים
בּוֹכּוּ

ג' כלי יסוד דרחל

שִׁין דְּלֵת יוֹד
שְׂדִי
שׁ, שֵׁד, שְׂדִי

ג' כלי נצח דרחל

אֵל
א, אֵל
בּוֹ

ולדחות הג' מלכויות למלכות דנוק'

פנים דאח' פנים דאח' פנים דפנים

אֱהִיָּה אֱהִיָּה אֱהִיָּה
יְהוָה יְהוָה יְהוָה

בּוֹכּוּ

ג' כלי מלכות דנוקבא

אֱלֹף דְּלֵת נוֹן יוֹד
אֲדָנִי
א, אֲד, אֲדָנִי, אֲדָנִי

ועתה נגדלת כשיעור נה"י וחג"ת וחב"ד הגדלותה שהיא כשיעור כל קומת ז"א.

(א) להמשיך הארה מש"ע נהורין דא"א בב' תפוחין דנוק' ובחוטם ויהיו ד' אל מלאים

תרין תפוחין אֱלֹף לַמּוֹד אֱלֹף לַמּוֹד
חוטמא אֱלֹף לַמּוֹד אֱלֹף לַמּוֹד

אח"כ חוזרים ומסתלקים [כל] המוחין הנז' מפרצוף הנוק', ועולים ועומדים ע"ג רישא דז"א ואז מתמעטת הנוק' ויורדת עד כנגד החזה דז"א

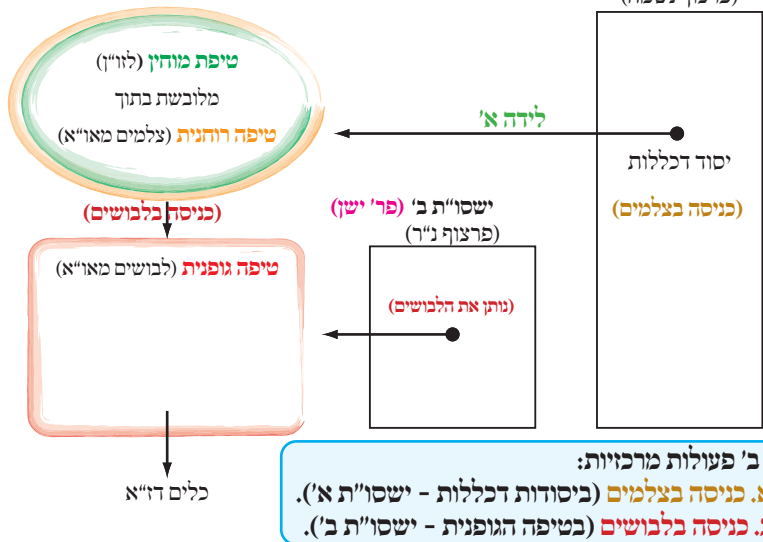
א. ע"ח ש"כ דל"ג ע"א.

סדר הולדה וכניסת המוחין בז"א - הרכבת כ"ל צמ"א

ע"י אוצ"ח דף ל"ד ע"ד - אש"ל אות א'. אוצ"ח דף ל"ד ע"ב אש"ל אות ג'. ע"י אוצ"ח דף צ"ח ע"ב, ק"ז ע"א-ב', פ"ג ע"ג הריפ"ש אות א'. אוצ"ח דף ל"ד ע"ב אש"ל אות ג'.

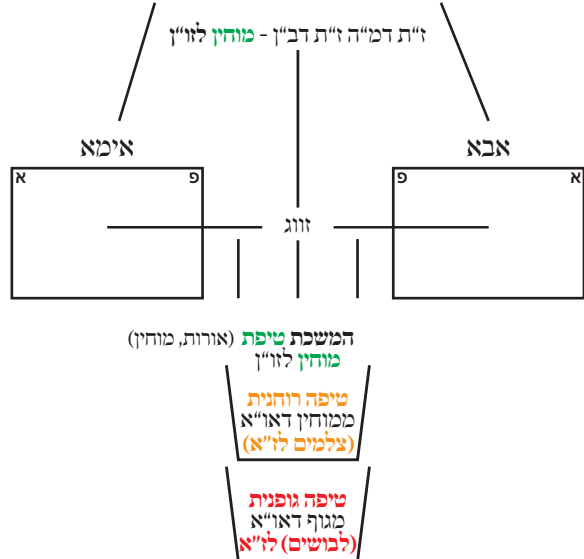
(ב)

פרצוף הכללות דאו"א וישסו"ת (פר' חדש)
(פרצוף נשמה)

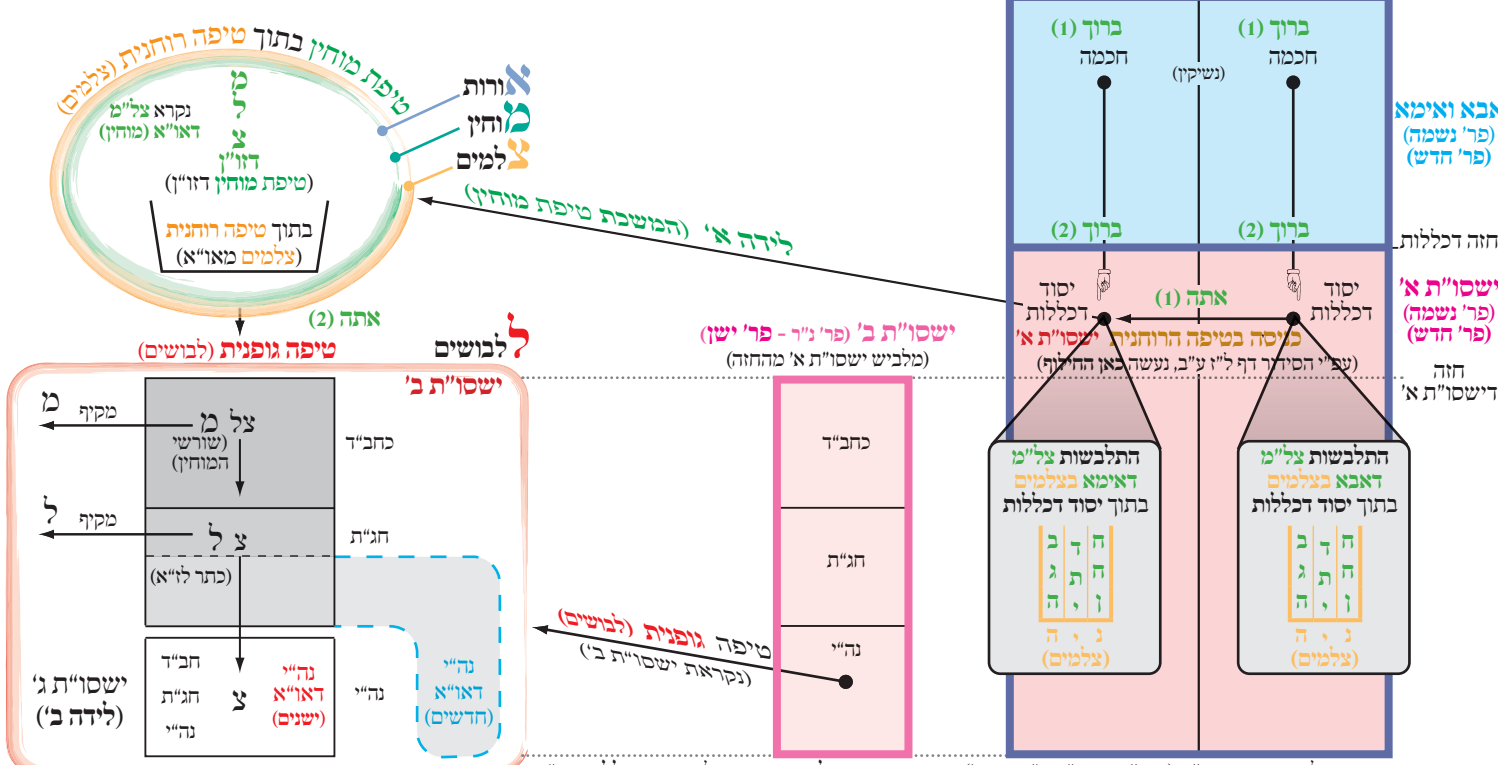
ב' פעולות מרכזיות:
א. כניסה בצלמים (ביסודות דכללות - ישסו"ת א').
ב. כניסה בלבושים (בטיפה הגופנית - ישסו"ת ב').

ע"ב ס"ג דא"ק / כתר עליון
 כחב"ד דכנינה דמ"ה, וח"ב דב"ן - מוחין לאו"א (מפרישים טיפה רוחנית)

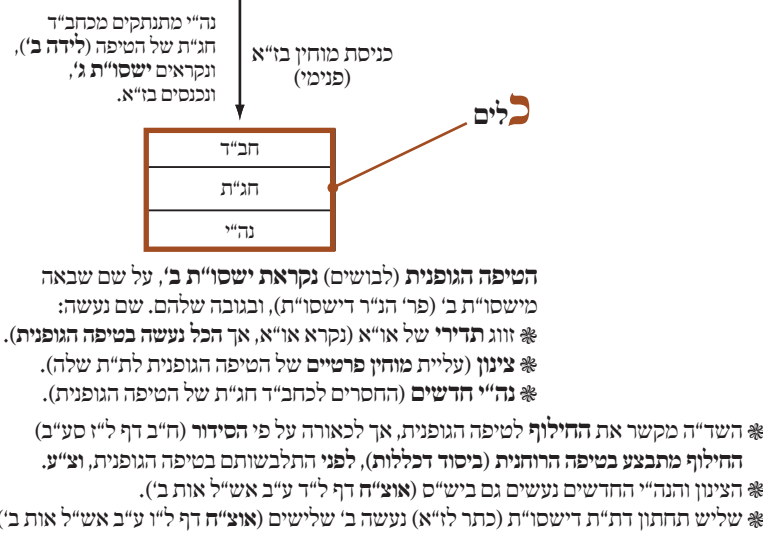

ע"י אוצ"ח דף ל"ד ע"ד - אש"ל אות א'. נה"ש דף ט' רע"א ורע"ב, כרם שלמה ח"ו דף כ"ב ע"א, קס"ז ע"א. באתי לגני ח"א דף ס"א אע"ב. ע"י ח"ב דף ט"ו ע"ד, השמ"ש אות א', הריפ"ש אות א'. סידור חול דף ל"ז ע"א - ל"ח ע"א. ע"י ח"ב דף ח' ע"א פ"ג, דף י' ע"א פ"ד. שעה"כ דף מ' אע"ב. תו"ח ל' ע"ב. פת"ע ג' ע"א.

אבא ויש"ס (פרצוף הכללות)
 אימא ותבונה (פרצוף הכללות)

* כך נראה בסידור, אך לפי הגהת השד"ח (אוצ"ח דף כ"ד ע"ג אות ג') נראה שבקטנות לא שייך דין של פרצוף דכללות, וצ"ע.

אוצ"ח דף ל"ח ע"א, ד"ה ורע, אש"ל אות ד'.

ויכוין לזווג או"א דפנימיות דפנימיות, רוחא ברוחא (פנימי, כאן) דאו"א (א) (אחר) [אח"כ] הזיווג החיצון דגופא בגופא.

זיווג פנימי רוחא ברוחא (נשיקין) (*)	בכתרים	ובחב"ד	ובז"ת
א"ה ליהיה	א"ה ליהיה	א"ה ליהיה	א"ה ליהיה

[לז:]

(ב) כונה זו היא בק"ש דערבית לבד

(גם יכוין לעורר מ"ד דאבא ע"י חיה שלו וע"י שם ע"ב. וגם לעורר מ"ן דאימא ע"י נשמה שלה ושם ס"ג, ומזדווגים בבחינת כלים החיצונים דפנימיות שלהם:

יהיה	א"ה ליהיה	א"ה ליהיה
יוד הי ויו הי	יוד הי ואו הי	

להמשיך ד' מו' דחכמה שב[גזרת] חב"ד דאבא: החו"ב ליסודו, והחו"ג למלכותו. וכן יכוין להמשיך הד' מו' דבינה שב[גזרת] חב"ד דאי': החו"ב ליסודה, והחו"ג למלכותה (דכללות. תוצאה דיהוד דנשיקין).

(כאן נעשה יהוד גופא בגופא וחילוף פרטי של או"א, ע"י עמוד שי) ויכוין לזווג ישסו"ת הראשונים. דהיינו, שאימא מעלה מ"ן, שהם חכמה וחסדים שהם מ"ה דב"ן, והם חח"ן, ודת"י דחסדים דצל"ם דאימא, ונותנתם לאבא. ואבא משפיע מ"ד והם בינה וגבורות, שהם ב"ן דמ"ה, והם בג"ה, ודת"י דגבורות דמו' דצל"ם דאבא, ונותנם לאימא (עצם החילוף). (צל"ם-אורות. צלם-לבוש זך).

ועי"ז נכלל הצל"ם דאבא, ונעשה כולו מחכמות וחסדים [דאו"א], שהם מ"ה דמ"ה ומ"ה דב"ן, ומתלבשים ד' מו' בנה"י (בצלמים): חכמה בנצח, בינה בהוד, חו"ג ביסוד, והם צל"ם דאחור דבינה (בר"ח גם דכתר) דנה"י (צלמים) דיש"ס [ביסוד דכללות דאבא ויש"ס].

ועד"ז נכללו המו' דצל"ם דאימא, ונעשה כולו מבינות וגבורות [דאו"א], שהם ב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן, ומתלבשים ד' מוחין הנז' בנה"י דילה (בצלמים): חכמה בנצח, בינה בהוד, חו"ג ביסוד, והם צל"ם דאח' דבינה (בר"ח גם דכתר) דנה"י (צלמים) דתבונה [ביסוד דכללות דאימא ותבונה].

א. וכמ"ש בספר עלי נהר די"ב ע"ד (בנדמ"ח ל"ח ע"א) אות מ"ג, וז"ל: ומ"ש זווג פנימי רוחא ברוחא, אה"ה הוי"ה אחר זווג החיצון דגופא בגופא דאו"א, שורש דברים אלו בדרוש דנפ"א וכו'. והנה במלת שמע עשינו זווג חיצון, דגופא בגופא דאו"א, התמיד. ועכשיו באחד אנו מזווגים אותם רוחא ברוחא שהוא זווג הפנימי. וכעד"ז בזווג זו"ן, במלת מלכותו אנו עושים זווג רוחא ברוחא, ובנפ"א עושים זווג גופא בגופא. וזווג זו"ן דרוחא ברוחא דוקא ביום, וע"ש. ואני הצעיר הוכרתי לבאר זה לפי שראיתי שכתב הרב ש"ש בספר פתח עינים די"ט ע"ד אות ט"ו. וז"ל: זווג פנימי רוחא ברוחא אחר זווג החיצון דגופא בגופא דאו"א, צ"ל אח"כ, וט"ס נפל בספרים וע"ש. ונ"ל הטעם שאמר ט"ס, יען כי רצה לפרש כי כאן במלת אחד אנו מזווגים ב' הזווגים הנז' דאו"א, והם זווג החיצון דגופא בגופא וגם זווג פנימי רוחא ברוחא [דאו"א]. ולכן מטעם זה מוכרח הוא לומר כי ט"ס, וצ"ל זווג פנימי רוחא ברוחא אח"כ. יען כי קודם צריך לזווג החיצון דאו"א עתה (אחד), מלבד הזווג החיצון דמלת שמע. ואח"כ מזווג הזווג הפנימי שהוא רוחא ברוחא דאו"א ג"כ. וזהו לא כמ"ש בספר עלי נהר, כי הזווג הא' שהוא זווג החיצון דגופא בגופא דאו"א, כבר זווגנו אותו לעיל במלת שמע, ונשאר לנו עתה לזווג הזווג הפנימי דרוחא ברוחא דאו"א. ולכן מטעם זה גרס אחר ולא אח"כ. וא"ש הה"ב יא"ה.

לסיכום: ענ"ה - אחר. ש"ש אח"כ. ע"י ענ"ה דף ל"ט ע"ב אות ס"ט. פא"ה דף רצ"ג ע"ב.

וע"י שו"ת דעה והשכל ח"ד סימן י"ח דף ס"ד ע"א, וכן ח"ו סימן ט' דף פ"ד ע"ב.

בפועל, כאן רוחא ברוחא, וכותרת לגופא בגופא, בהמשך (זיווג ישסו"ת א').

ב. עיין הגהות בסוף הספר, עמוד רצג ([ל"ז ע"ב (א)].

(העברת הטיפה, ואח"כ לידה א') ואז יכוין להוציא ב' צלמי המו' דאו"א שבנה"י [דג"ר] (⊠)
דישסו"ת הא', וכל צל"ם כלול מי"ם שבו, דכל פר' ופר' מהפרצופים הנ"ל. [לח.]

ויורדים ומתלבשים כל ב' צלמי המוחין דאו"א מהפרצופים הנ"ל, באחוריים דכחב"ד
דישסו"ת השניים (טיפה גופנית, עי' אוצ"ח דף ל"ד ע"ד אות א', עח"ל ח"א-26) דהפר' הנ"ל.
ומוציאין הארת המוחין שלהם ו[הם] מקיפים מוחין לכחב"ד דישסו"ת השניים (טיפה
גופנית), דפרצוף הנ"ל, והם ב' דצל"ם. ויכוין להשאיר שם שורשי המוחין (רשימו, לכתר
דז"א, בקונה הכל), שהם הכחב"ד דב' הצלמים דאו"א דפרצופים הנ"ל.

ולחמשיך שארית המוחין שהם הו"ק דב' הצלמים דאו"א, דהפרצופים הנ"ל, ומתלבשים
באחוריים דחג"ת דישסו"ת השניים (טיפה גופנית) דפרצופים הנ"ל. ומוציאין הארת המוחין
שלהם ומקיפים מוחין לחג"ת דפרצופים הנ"ל, והם ל' דצל"ם. ולהשאיר שם (רשימו) החג"ת
דב' הצלמים הנ"ל. (כאן מתבצע [השלמת] הצינון, ג"ר דאימא וי"ם דאבא. שע"ר ח"ב ש' ע"ב-ג).

ושארית המוחין שהם הנה"י (צ') דב' הצלמים, להמשיכם ולהלבישם בט"ס חח"ן בג"ה דת"י
דאחוריים דט' פרקין דנה"י דכל פרצוף ופרצוף דישסו"ת הב' (טיפה גופנית), דהפרצופים
הנ"ל הנק' צ"י דצל"ם (לידה ב', אחרי הניתוק), והם ישסו"ת השלישיים:

[לט:]

יכוין להחזיר המוחין ד-צ' דאבא שעלו למ"ן עם הנרנח"י והמקיפין:

אהיה	אהיה	אהיה	אהיה
יהוה	יהוה	יהוה	יהוה

אלף למד הי יוד מם חכמה
א אל אלה אלהי אלהים בינה

אלף, אלף למד, אלף למד הי, אלף למד הי יוד,
אלף למד הי יוד מם

לחח"ן בג"ה דת"י דפרצוף ו"ק דמ"ה דמ"ה דב"ן דבינה דז"א (⊠).

הקדמת הרש"ש על מצות פורים

[מובא בספר אור"ה דף מ' ע"א, מוגה ע"פ סידור הרב קוינאק זצ"ל. הקטע הראשון מופיע באור"ה בהקדמה לחנוכה]

מצות פורים היא מצות עשה מדרבנן, והיא ביסודות שהם יעקב ורחל, שהם מלכיות דמ"ה וב"ן דכל פרטי הפרצופים. ולפיכך כל ההמשכות והזיווגים הנזכרים בברכות ובמצות הנעשות, הם משורשי יעקב ורחל העליונים ליעקב ורחל הפרטיים. והוא, להעלות מ"ן מבירורי כלים ואורות דרפ"ח דיעקב ורחל דזו"ן, ליעקב ורחל דישסו"ת, ומהם ליעקב ורחל דא"א, וכן על דרך זה עד רום המעלות, ולהמשיך צלמי המוחין הל"מ בברכה וצ' דצלם במעשה.

מצות פורים היא מדרבנן ולא דלא תסור, והם ביסוד דחמשה גבורות (הם ביסוד) שהם יעקב ורחל דפרצוף כח"ב.

וגם מצות עשה דרבנן דועשית על פי הדבר אשר יגידו לך, והם ביעקב ורחל דפרצופי חג"ת ונה"י.

[כאן מתחילה ההקדמה בספר אור"ה דף מ' ע"א]

מצות קריאת המגילה היא בדבור, להעמיד ולקיים הארת: כלים (1), ואורות (2) (דהיינו רפ"ח), ומוחין (3), ונרנח"י (4), דה"פ מ"ה וב"ן דיעקב ורחל דפנימיות דא"ק ואבי"ע דאבי"ע,

כן נתבאר בספר הכוונות, כי המצות אלו דפורים הם להעמיד ולקיים בנוק' שהם יעקו"ר, הארת המוחין דא"א שנכנסו בתפלת שחרית בנוק'. וצריך להבין באיזו פרט הוא זה (של הקיום), ובאיזה פרט הוא שנמשכים מחדש, כי אלו מצות גמורות דרבנן שהם ביעקב ורחל שעל ידי ברכותיהם נבררים בירורים ועולים, ונמשכים מוחין חדשים ליעקב ורחל.

ומתנות לאביונים שהם מצוה מעשית, להעמיד ולקיים הארת: כלים (1), ואורות (2) (דהיינו רפ"ח) בלבד, דה"פ מ"ה וב"ן דיעקב ורחל דחיצוניות דא"ק ואבי"ע דאבי"ע.

ואכילה ושתיה שהם י"ה, והיא מצוה מעשית, להעמיד ולקיים הארת: המוחין (3), ונרנח"י (4), דה"פ מ"ה וב"ן דיעקב ורחל דחיצוניות דא"ק ואבי"ע דאבי"ע.

צריך להזהר ולהודרו ולעשות הסעודה אחר תפלת שחרית לכמה טעמים הנודעים לי. וגם בעוד שהאורות הנז' בתוקפם אחר התפלה ולא יסתלקו אח"כ מהכלים הפנימים דשחרית כי תפלת המנחה היא בכלים אמצעיים ובערבית היא בכלים חיצוניים, כנודע. לפיכך כמעט קבלתי עלי לעשות הסעודה אחר תפלת שחרית, בעזרת השם יתברך.

א"ה, צריך לכוין באכילת סעודת פורים ליי"ה **יוד' ה'** דע"ב, להמשיך לנוק' מוחין בפנים דיי"ה.

ובשתיה, יכוין ליי"ה **יוד' ה'** דס"ג שהיא אדנ"י, כמספר אכיל"ה.

ועיין בספר בית מועד שצריך לכוין לב' פעמים י"ה (דע"ב) באכילה, והיא מוח חכמה,

וב' פעמים י"ה דס"ג, והיא מוח בינה, בשתיה.

סברת הרב תו"ח

וכתב הרב תו"ח דף ס"ח ע"א וז"ל: "ונבוא להבין מ"ש מו"ה ז"ל וז"ל עמ"ש בס"ה כי אלו המצות דפורים הם להעמיד ולקיים הארה בנוק', שהם יעקו"ר, הארת המוחין דאו"א שנכנסו בתפילת שחרית בנוק'. וצריך להבין באיזו פרט הוא זה ובאיזה פרט הוא שנמשכים מחדש, כי אלו המצות גמורות דרבנן שהם ביעקב ורחל שע"י ברכותיהם נבררים בירורים ועולים, ונמשכים מוחין חדשים ליעקב ורחל, ע"כ. ונראה שהוא ז"ל כיוון לפשוט הספק הזה כמ"ש ז"ל וז"ל אלו הכוונות דפורים הם בזו"ן הכוללים דכללות השנה (זמנים), וכן הוא במועדים פסח שבועות ר"ה יוה"כ וסוכות ע"ש. א"כ המצות דפורים הם בזו"ן הכוללים (זמנים). ומ"ש להעמיד ולקיים הארה בנוק' שהם יעקו"ר הארת המוחין דאו"א שנכנסו בתפילת שחרית בנוק', מדבר בזו"ן דכללות הכ"ד שעות ובזו"ן הפרטיים הנתקנים בכל תפילה (ימים). אבל בזו"ן דכללות נמשכים מוחין חדשים שלמים לאו"א ולזו"ן כדרך שנמשכים בכל מצות דרבנן עכד"ק.

סברת רבי שאול דוויך זי"ע

עיין שערי רחמים ח"ב שאלה שנ"ד, דף פ"ד ע"ד. וז"ל: בתפלה ג"כ אנו מתקנים פנימיות וחיצוניות. וע"י קריאת המגילה מקיימים הארת יסוד דאבא בבחינת פנימיות, יען שקריאה היא דיבור, בפנימיות (כנגד הפנימיות של התפלה). וע"י מתנות לאביונים וסעודת פורים, מקיימים הארת יסוד דאבא דחיצוניות (כנגד החיצוניות של התפלה).

ודע שע"י ג' מצות אלו מתקנים זו"ן הקטנים דכללות השנה. וגם מקיימים הארת המוחין של יסוד דאבא של זו"ן הפרטיים של היום. כיצד, בקריאת המגילה ע"י הברכה מביאים ל"מ לזו"ן דכללות השנה, בבחינת פנימיות, וצל"ם דצ"ע"י הקריאה. וגם במתנות לאביונים וסעודת פורים מתקנים בכללות בחינת החיצוניות דזו"ן דכללות השנה, וגם מקיימים הארת המוחין דחיצוניות דזו"ן דאותו יום הפרטים, עיין תו"ח דס"ח ע"א. עכד"ק. נמצא ע"פ דבריו, כי במצוות אלו מתקנים (ומקיימים) פנימיות וחיצוניות, כנגד מה שבעמידה מכוונים בפנימיות וחיצוניות דפנימיות, ובפנימיות דחיצוניות.

ע"י התפילה

נמצא עפד"ק כי ע"י התפילה נתקן פנימיות וחיצוניות בחינת פרצוף הימים בלבד.

ע"י קריאת המגילה

ע"י קריאת המגילה אנו מקיימים ומעמידים הארת המוחין דאו"א דבחינת פנימיות בבחינת פרצוף הימים. וג"כ נתקן (חדש) פרצוף הזמנים בבחינת פנימיות בזה האופן: ל"מ בברכה וצ"ע בקריאת המגילה.

ע"י מתנות לאביונים והסעודה

וע"י מתנות לאביונים והסעודה נתקן (חדש) פרצוף הזמנים בבחינת חיצוניות ומקיימים ומעמידים הארת המוחין דחיצוניות דזו"ן הפרטים דאותו יום.

הערות כלליות

יש לציין ששעה"כ אינו מתייחס למערכת ימים/זמנים, ולכאורה הפשט מכוון לימים - קיום התפילה. ומאידך, פע"ח ומחברת הקודש מתייחסים למערכת הזמנים. מבנה ברכת המגילה: קדשנו..על: כניסת מוחין באח' (כמו בתפילה מתיבת "אחד"...). מגילה: דורמיטא - הארת מרדכי. בלילה ההוא נדדה: ז"א מתעורר ועובר לפנים (רב פעלים, סוד ישרים ח"א שאלה ח').

עין חיים - ה"א דף ק' ע"א

גבורות דב"ן דב"ן דחלקה והחסדים דמ"ה דמ"ה דאבא עם החסדים דמ"ה דב"ן דאמא ניתני בנה"י דאבא ונעשו חסדים דאמא גבורות בערך חסדים דאבא כנודע. וכל זה נכנס תחלה כולו תוך הז"א. ואח"כ דרך האחור שלו היה מאיר לנוקבא ונותן לה אז הארה מהמוחין שבנצח הוד יסוד דאימא אשר כולם הם בחינת ב"ן שלו ושלה ונותן לה הארה משלה בלבד שהם הגבורות דב"ן דב"ן וגם נותן לה הארת הגבורות דב"ן דמ"ה. **ואח"כ** בעת הנסירה מסתלקין נה"י דאו"א וב' בחי' חכמה וחסדים בין דאבא בין דאמא נשארין בסוד אור מקיף על ראש ז"א. והשאר, שהם הבינות וגבורות [ד], נכנסין בנוקבא ונגדלת בכל האחור שוה אליו, כי אז נוטלת הם עצמן ולא הארתן לבד כבתחלה.

ועתה נבאר כל זה בעז"ה הנה תחלה בא לו זה הצלם וגדלות מבינה דיש"ס ותבונה מבחי' חיצוניתם שהוא באחוריים בין בכלים בין באורות ונכנסין בז"א ונעשין בו כלי הפנימי מכולם בבחי' האחור לבד שהוא חיצוניותו ובתוכו המוחין שהיא נשמה לו וכל זה בבחי' אחור ואז עומדין אב"א זו"ן ואז נגדלת הנקבה באחור ז"א. והוא כי הנה הז"א לוקח חלקו וחלק שלה כי הוא בן בכור וא"כ לקח תחלה כלי שלו ושלה באחור לבד מבחי' מ"ה וב"ן וכן עד"ז באורות ונמצא שיש בו עתה מ"ה וב"ן באור נשמה וכלי הפנימי לו וכן לנוק'. ואמנם הגבורות דב"ן דמ"ה שבאבא ניתני בנה"י דאימא ונעשו חסדים בערך הגבורה דאמא כנודע שהם ג"כ

הגהת השמ"ש - על עין חיים הנ"ל - אות ד'

אמנם אינם נכנסים מלובשים רק בנה"י דאימא לבד. **ואפשר**, שזה הענין הוא כשנכנסים המוחין בזו"ן לצורך זווג יעקב ורחל או לאה, כמו בתפילת החול. אבל כשהזווג הוא דזו"ן הגדולים, כמו בשבתות ויו"ט או בכללות הכ"ד שעות (ולכאורה גם בפורים, אחרת אין טעם לתירוץ), אז צריך שגם הנה"י דאבא יכנסו בה, וכדלקמן.

[ד] (עיין תו"ח דף קכ"ד ע"ב). נ"ב שהם ב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן, המתלבשים בנה"י דאימא. ונמצא כי נה"י דאימא לבד נכנסים בנוקבא בעת הנסירה. ועיין בדרושי הפורים ובכמה מקומות, שכתב שנה"י דאו"א נכנסין בנוק' בעת הנסירה, וצ"ע. **ואפשר**, כי מ"ש נה"י דאו"א, היינו הבינות והגבורות דשניהם קודם החילוף.

הגהת הריפ"ש - על שער הכונות - עניין הפורים (דף כ"ד ע"ד)

ובינה וגבור' שהם כללות מוחין דאימא הם הנכנסים בנוקב', כדי לגרום ולעשות הנסירה. ואם בר"ה שהוא כעין דוגמת בריאת העולם כמ"ש רז"ל בדרושים ההם כך, ועיין מ"ש רז"ל בפ"ט משער המוחין דז"א ובפ"א משער הנסירה ובפ"ב משער תיקון הנוקב' ובכמה מקומות ועוד שבדרוש ב' דעמידה במילת גומל חסדים טובים כתב בפירוש שאין הנוק' יכולה לקבל הארה מנה"י דאבא בהיותם קרובים אליה

דע כי הנה בזמן הדורמיטא דז"א לא בלבד נכנסים המוחין דז"א מצד נה"י דאימא ונכנסים בנוק' רחל בהיותה אב"א, אלא גם המוחין דבנה"י דאבא בסוד ויבן ה' אלהים את הצלע, ונמצא כו'. מה מאד קשו דברי רז"ל במ"ש, שמוחין שבנה"י דאבא היו נכנסים בנוק', שלכאורה הם הפך כל דבריו. בדרושי ר"ה, בפירוש כתב שחכמה וחסד שהם כללות מוחין דאבא נשארים בסוד מקיפי' על גבי רישא דז"א,

כי חוזר בינה וגבור' שבהוד וצד שמאל דיסוד דאבא לנצח וצד ימין יסוד דאימא, שהיא חכמה וחסד שבה, חלקה ונחלתה. וחכמה וחסד שהיה בנצח וצד ימין דיסוד דאימ' להוד וצד שמאל דיסוד דאבא לבינה וגבור' שלו, חלקו ונחלתו. נמצא שכאשר מוחין דאימא מלובשין בנה"י דאימא נכנסים בנוק' חכמה וחסד כשהיו בו"א היו מוחין מלובשין בנה"י דאבא, ועכשיו נעשו מוחין דאימא מלובשין בנה"י דאימא, ומצד זה שפיר שייך לומר שגם מוחין דאבא מתלבשים בנוק'. ובודאי החכמה וחסד דאימא כשהיו בנה"י דאב', החסד והוא נתפשט בכל אורך יסוד דאב'. ואפשר שבצאת' מנה"י דאבא, לקחו איזו התלבשות מנה"י דאבא. לכן עתה בהתלבשם בנוק' מתפשט היסוד דאבא ויוצא וכולט ועודף על יסוד הנוק' להיותו קצר, והיא הארת היוצאת של מרדכי. וכתב רז"ל שיוצאת בכל שנה בימי הפורים. ועד"ז תפרש כל דברי רז"ל בדרוש זה.

בנה"י דז"א אלא בהיותם בחג"ת דז"א רחוקים ממנה בסוד מרחוק ה' נרא' לי יע"ש. וא"כ איך אפשר עתה שתקבל מוחין דאבא. והנראה בקוצר דלותי השפל דקדוק דברי רז"ל שלא כתב כאן מוחין דאבא אלא מוחין שבנה"י דאבא. והוא שהדברי' מטים להקדמה ידועה ויסוד מוסד למדנו רז"ל להועיל בכמה מקומות, בפ"ג משער ז"ן ובפ"י משער המוחין דז"א ובדרושי הציצית ובדרו' הק"ש, שהמוחין קדישין בעת בואם להכנס בו"א מתחלפי דאבא לאימא ודאימא לאבא והוא כי בינה ודעת דגבור' דאבא ניתן בנצח וצד ימין דיסוד דאימא ונעשה לה חכמה וחסד, וחכמה וחסד דאימא ניתן בהוד וצד שמאל דיסוד דאבא ונעשה לו בינה וגבור' יע"ש למאי איצטרך כן. וכאשר חוזרין ומסתלקין המוחין מז"א כדי להנתן מוחין דאימא בנוק' לגדלה ולגרום הנסירה חוזר הדבר כבתחיל' לכמות שהם קודם החילוף (הראשון, ויש כאן חילוף שני).

שערי רחמים ח"א - ש' ר"א

נה"י דאו"א, וב' בחי' חכמה שהם מ"ה דמ"ה ומו"ה דב"ן הנתונים בנה"י דאבא, וחסדים בין דאבא בין דאימא, נשארין בסוד מקיף על ראש ז"א. והשאר שהם בינות וגבורות, שהם ב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן המתלבשים בנה"י דאימא, נכנסין בנוקבה ונגדלת. נמצא מה שנכנס בנוקבה, נה"י דאימא דוקא. וגם כתב הרש"ש בסוד בכונת באהבה דעמידה, מוחין דאבא עומדין על רישא דז"א, ונה"י דאימא נכנסין בנוקבה. השאלה היא, מקום אחד אומר נה"י דאו"א נכנסין בנוק' בעת הדורמיטא, ומקום אחד אומר נה"י דאימא לבד נכנסין. ואם נאמר נה"י דאימא לבד נכנסין, כיצד כתב שנה"י דאבא ג"כ נכנסין, ומהארת יסוד דאבא הנכנס בנוקבה ויוצא לחוץ יצא מרדכי, וז"ש הפסוק ומרדכי יצא מלפני המלך וכו', צ"ל:

ר"א ש' כתב הרב בשה"כ ענין פורים ד' ק"ט ע"ב ד"ה דע, כי הנה בזמן הדורמיטא דז"א וכו', מלבד נה"י דאימא נכנסין בנוק', אלא גם המוחין דנה"י דאבא נכנסין בסוד ויבן ה' אלקים את הצלע, דא או"א וכו'. גם עתה יוצאות מרחל נוק' דז"א ב' הארות אלו גם כן, והם מרדכי ורחל (אולי צ"ל ואסתר) וכו'. ואין ספק כי הארה זו הנגלית ממלכות דאבא היא הארה גדולה. והנה שורש נשמת מרדכי היתה מן ההארה הגדולה ההיא וכו'. נמצא, בזמן הדורמיטא נכנסין בנוק' נה"י דאו"א, ומהארת יסוד דאבא הנכנס בנוק' ויוצא לחוץ, יוצא מרדכי. וז"ש הפסוק ומרדכי יצא מלפני המלך וכו'. וכתב הרב בע"ח בשער כ' ש' המוחין פ"ט דף ס"ה ע"א (דף ק' ע"ב), וז"ל: ואח"כ בעת הנסירה מסתלקין

ת' השאלה זאת שאל אותה הרש"ש בע"ח שער המוחין פ"ט, ותירץ אותה הגהת השמש: נ"ב וכו', ועיין בדרושי הפורים ובכמה מקומות שכתב שנה"י דאו"א נכנסין בנוק' בעת הנסירה, וצ"ע. ואפשר כי מזה שכתב נה"י דאו"א היינו הבינות וגבורות דשניהם קודם החלוף. אמנם אינם נכנסים מלובשים רק בנה"י דאימא לבד. ואפשר שזה הענין הוא כשנכנסים המוחין לצורך זווג יעקב ורחל או לאה, כמו בתפילת החול (זו"ן הקטנים), אבל כשהזווג הוא דזו"ן הגדולים כמו בשבת ויו"ט או בכללות הכ"ד שעות (ולכאורה צ"ל גם בפורים), אז צריך שגם הנה"י דאבא יכנסו בה עכ"ל. והשמש השני, בעמוד ב' הדק בסופו פירש דבריו. מ"ש נה"י דאימא לבד בחול, ר"ל ב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן (אחרי חילוף ראשון). ומ"ש בשבת וביו"ט נה"י דאו"א, כלומר כפי פ' הב' (זו"ן הגדולים), הוד וחצי יסוד השמאלי דאבא, והוד וחצי יסוד שמאלי דאימא, שהם מ"ה דב"ן וב"ן דב"ן (אחרי חילוף ראשון).

ופירש ר' שד"ה, המ"ה דב"ן (אחרי חילוף ראשון), שהיה בהוד דאבא, נתלבש בנצח דאימא (בחילוף השני). והגבורות שהיו בחצי [שמאל ד] יסוד דאבא, נתלבשו בחצי יסוד דימין דאימא, ונכנסו נה"י דאימא לבד, ובתוכם מוחין דאו"א, ונקראים נה"י דאו"א. יען שא"א היסוד שיתחלק לב', חציו יתלבש בנוק' וחציו ישאר למעלה. ונשאר לנו השאלה כפי פירוש ר' שד"ה, א"כ יסוד דאבא לא נכנס בנוקבה, א"כ כיצד יצא מרדכי מהארת יסוד דאבא? ותירץ מוחין דהוד וחצי יסוד דאבא, המתלבשים בנצח וחצי יסוד דאימא הנכנסין בנוקבה, לוקחים [הארת] לבוש, מהוד ויסוד דאבא, ונכנסים בנוקבה. ומזה [הארת] הלבוש המתפשט תוך הנוקבה, מהארתו יצא מרדכי. נמצא נקראים נה"י דאימא, ונקראים גם נה"י דאבא, נכנסין בנוק'. וז"ש הפסוק ומרדכי יצא מלפני המלך, מהארת לבוש נה"י דאבא, מה"ר שד"ה:

שערי רחמים ה"ב - ש' שני"ב

מוחין דאבא בתוך נה"י דאימא, אז לוקחים [הארת] לבוש מנה"י דאימא (צ"ל דאבא), ועל זה הלבוש קרא אותם נה"י דאבא נכנסין. ומ"ש מוחין דחב"ד דנה"י הם הויות פשוטות, יען מוחין דאבא הם הויות, ומוחין דאימא אהי"ה. לכן תפס מוחין דאבא הויות, מהרה"ג שד"ה נר"ו:

א"ה והרב שמן ששון לשהכ"ו (דק"מ סע"א), נרגש מעניין ההויות וכתב דיכולים לפרש דפירושו ג' הויות הפשוטות מג' מוחין דהויות דע"ב של חב"ד דנה"י דאבא, יעו"ש. וקרוב הוא לומר שהוא רק בדרך רמז, בתיבת **מגלה** נרמזו הויות פשוטות, אבל לעולם המוחין הם ג' ע"ב או עסמ"ב כנודע והיע"א:

נש"ב שאלה כתוב בשהכ"ו (דק"ט ע"ב), וזו: גם **מגלה** בלא יוד, היא עולה גי' ע"ה, כמניין ג' הויות כ"ו כ"ו כ"ו, שהם מניין ג' מוחין דחב"ד דנה"י דאבא המתגלים שם במלכות, ע"כ. צ"ע דלעולם בנסירה, נה"י דאימא הם הנכנסין בנוק', ולא נה"י דאבא. ועוד, מוחין דחב"ד דנה"י דאבא הם ע"ב, ולא הויות פשוטות, ולמה כאן הם ג"פ כ"ו, היע"א:

תשובה מ"ש נה"י דאבא נכנסין תוך הנוק', ר"ל בינות וגבורות דשניהם אחר החילוף (ראשון, היינו לפני חילוף שני, עי' שע"ר ה"א שאלה ר"א, מובא בעמוד הקודם), שהם נכנסין בנה"י דאימא, ונכנסין בנוק'. וכשנכנסין

סיכום השיטות השונות בענין סדר בנין אה' דנוק' כפורים (בתפילה ובמצוות)

סעודה	מתנות לאביונים	מגילה	תפילה	
קיום מוחין לנוק' (שנכנסים בתפילה ומסתלקים ב-"ומגן")	קיום כלים לנוק' (שנבנים בתפילה ומתמעטים ב-"ומגן")	קיום הארת מרדכי	בנין כלים ומוחין לנוק' (אה' - כמו בחול) (לא שייך הארת מרדכי)	שעה"כ דף ק"ט ע"ג
בנין זמנים (חדש) קיום ימים (לא מתייחס לפירוט המצוות)			בנין ימים (כנ"ל, רק מוחין וכלים)	תורת חכם דף ס"ח ע"א
מוחין (ומרדכי בזמנים) דחיצוניות: בנין זמנים (חדש) קיום ימים (תפילה)	כלים דחיצוניות: בנין זמנים (חדש) קיום ימים (תפילה)	כלים מוחין (ומרדכי בזמנים) דפנימיות: בנין זמנים (חדש) קיום ימים (תפילה)	בנין ימים (כנ"ל, רק מוחין וכלים)	רש"ש אור הלבנה דף מ' ע"א. שע"ר ח"ב ש' שנ"ד
קיום הזמנים (בלבד. הימים מתבטלים)			בנין ימים וזמנים כלים מוחין ומרדכי. הימים מתבטל, אך הזמנים לא מתבטל (ע"י הקיום)	שמן ששון פתח עינים דף ע"ח ע"ג. וגם ח"ג דף ק"מ ע"ג אות כ"ד

שער הכוונות: בתפילה בונים כלים, מוחין והארת מרדכי לנוק' (באה'). וע"י ג' המצוות מקיימים הכל. תורת חכם: ע"י ג' המצוות מקיימים מערכת הימים (תפילה) ובונים מערכת הזמנים (לא מפרט). שע"ר ח"ב שאלה שנ"א: כמו התורת חכם.

אור הלבנה: (ברש"ש) הבנין במערכת הזמנים (ע"י ג' מצוות) הוא בכלל הבחינות של הנוק' (אורות כלים והארת מרדכי, כמו שעשינו בתפילה במערכת הימים).

הרש"ש לא מזכיר בכלל את ענין הארת מרדכי, אלא הוא מדבר באופן כללי (כלים, ניצוצין, מוחין ואורות). ואולי הארת מרדכי כלולה עם המוחין דנוק' (בבנין וקיום).

שע"ר ח"ב שאלה שנ"ד: משלב את הרש"ש (פ"ח) והתורת חכם. הבנין והקיום במצוות, היינו בפנימיות - במגילה, ובחיצוניות - מתנות וסעודה, כנגד הפו"ח שבתפילה.

שמן ששון: בתפילה, אנחנו בונים מערכת ימים וזמנים. מערכת הימים מתבטלת, כמו ביום חול רגיל. ע"י ג' המצוות, עושים קיום למערכת הזמנים (בלבד).

ע"י שע"ר ח"ב שאלה שנ"ב, השד"ה שואל איך יסוד דאבא נכנס בנוק', שהרי נה"י דאבא לא נכנס בנוק' אלא רק נה"י דאימא (המכיל צל"מ דאימא). השד"ה עונה שמדובר לאחר החילוף, ולכן חצי השמאלי של המוחין דאבא (בינה וגבורות) עבר להיות חצי ימני של אימא, ולקח הארת לבוש דאבא יחד איתנו. על הארת לבוש זה של (חצי) יסוד דאבא מכוונת כל סוגיית "הארת מרדכי". ע"י גם ע"ח ח"א דף ק' ע"ב שמ"ש ד'.

ע"י ע"ח ח"א דף ק' ע"ב הגהת השמ"ש אות ד', שמקשה על דברי הרב בשעה"כ דף ק"ט רע"ב, שמדבריו משמע שבזמן הדורמיטא נה"י דאבא מתלבשים בנה"י דאימא ונכנסים בתוך הנוק'. לכאורה קשה, שהרי לא מצאנו מציאות כזאת שנה"י דאבא נכנס בנוק' בזמן הדורמיטא! ע"פ תירוצו הא', מדובר על בו"ג באו"א של לפני החילוף. ובתירוץ ב', נראה שפורים עוסק בזו"ן הגדולים (חילוף שני). בכל אופן, עדיין צ"ע. הריפ"ש (בסוף שעה"כ דף כ"ד ע"ד) מיישב על פי חילוף שני (כולל גם הארת לבוש דאבא), שהרי בחילוף הראשון (ע"י סידור חול דף ל"ז ע"ב) המוחין עדיין לא נכנסו בלבושים. א"כ איך יתכן שבחילוף הראשון המוחין יקחו איתם הארת לבוש דאבא? וע"י גם בשע"ר ח"א שאלה ר"א, בענין זו"ן הגדולים (חילוף שני).

ע"י דעה והשכל, ח"ה סימן י"ד דף ע"ז ע"ג, בענין פורים משולש.

קונטרס
גנזי חיים
על
פורים

מאת תלמידי הרה"ג רבי
מרדכי עטייה
שליט"א

שואלים

בהלכות החג שלשים יום קודם החג. בליל פסח, יש מצווה לספר ביציאת מצרים, ואפילו כולנו חכמים כולנו נבונים כולנו זקנים כולנו יודעים את התורה, מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים. ואפילו אדם שעורך את הסדר לבדו, מצוה עליו לספר לעצמו. דבר זה תמוה מאד, שהרי מהו ענין הסיפור? לכאורה זה טוב לילדים קטנים, לספר להם ברמה הכי פשוטה שרק אפשר, וכן למי שלא מכיר את הסיפור. מאידך, האדם לעצמו או תלמיד חכם, מה לו ולסיפור הזה? הייתי מצפה שמי שמכיר את הסיפור, יצטרך להתעמק, לפלפל, ..., לא! חז"ל תקנו שעל כולנו מצוה לספר ולא לפלפל, ולספר כל אחד לפי רמתו.

לכאורה יש כאן מסר גדול מאד. לפעמים האדם, מרוב ידע, עסוק בפלפולים וחדושים. ולפעמים נשמטת מכח הפלפול פשט מטרת המצוה. וחז"ל העריכו שהוא מפספס את כל מטרת המצוה! כלומר, לפעמים האדם חייב "לרדת" לרמה של פשט, למרות שהוא תלמיד חכם, ואפילו לספר לעצמו.

כמדומני שאחת המחלות הרוחניות הכי גדולות בדור שלנו, ובעיקר בקרב לומדי תורת הח"ן, היא חוסר לימוד הפשט. ידוע שרבינו האריז"ל מגלה טפח ומכסה טפחיים, וכן לפעמים הרש"ש. לכן, כשמתחילים סוגיה חדשה, מיד מחפשים את העומק, ואת הפלפול. ולפעמים אנחנו כל כך עסוקים בלחפש את מה שמסתתר בין השורות, שאנחנו לא שמים לב לפשט הדברים.

פעם שמעתי אחד מהחברים אומר, איפה ששייבות אחרות מסיימים את הלימוד, כאן אנחנו מתחילים. אמנם הוא התכוין לשבח, אלא שפליטת הפה הזו מגלה את חריפות הבעיה. מתחילים ללמוד סוגיה חדשה, קוראים שורה וחצי, וכבר מתחילים להתפלפל ולנחש מה המסר של הרב ולא לראות את הסוגיה בכללות ובפשט.

לדעתי, כאן טמון עיקר הבעיה בלימוד הזה, הרבה חברים לא לומדים פשט, אלא ישר מחפשים את העומק. לצערי הרב, בדרך הזו נשמט מאיתנו כל הלימוד העיקרי של הסוגיה. הסיבה לכך היא שבעצם אנחנו מחפשים ומניחים דברים שאינם בהכרח כתובים, אלא בהשערה שזה מה שהרב התכוין. ובסופו של דבר, מתעוררות קושיות חזקות, שבכלל לא היו מתחילות אילו היינו שמים לב לפשט הכתוב! אמנם האריז"ל והרש"ש אכן מסתירים את הדברים, אבל עדיין יש דברים שהם כן מגלים בפשט. ובדרך לימוד זו, אנחנו פשוט מפספסים את כל הלימוד. הענין הוא שיש לנו הרבה רקע מסוגיות אחרות, ובמקום לגשת לסוגיה חדשה עם ראש נקי ופנוי ללימוד חדש, אנחנו "סוחבים" איתנו הרבה סוגיות, ומנסים לשבץ את המכלול שצברנו עד היום בתוך הסוגיה החדשה. כלומר, במקום להבין את דברי הרב, אנחנו מנסים להכניס את ההבנה שלנו וגם להעמיד את דברי הרב במקומות אחרים, בסוגיה דגן. וזה עוד לפני שהבנו את הסוגיה עצמה. ודבר זה הוא בבחינת מאמר קוהלת: "יוסיף דעת יוסיף מקאוב". דהיינו, לפעמים ידע מוקדם מונע מאיתנו להבין את הסוגיה החדשה! ויש אפילו חברים המצטיינים בזה, שכאשר לא מצליחים לראות את הרעיונות שלהם בתוך דברי הרב, מסרסים ומשפצים את הכתוב, על מנת שיתאים לרעיון שלהם, וכל זה בשיא הטבעיות! ואח"כ גם מתלהבים שסוף סוף הבינו את כוונת הרב!

אני מודה ומתוודה שבמשך שנים גם לי היתה גישה דומה, וכן בענין פורים. לכן עם השנים, הצטברו לי הרבה קושיות נוראות, דברים מאד עקרוניים שלא הסתדרו לי. ובאחד מלילות השבת החלטתי לדחוק הצידה את היצר הזה, את כל הידע שצברתי בענין פורים במשך שנים, ולחזור על כל המקורות ולנסות להבין את פשט הכתוב,

כל הקושיות שהיו לי, הם במסגרת הסוגיה המרכזית הזאת, איך יתכן שגם נה"י דאבא (עם המוחין שלו) נכנסים בנוק' בזמן הנסירה. ובע"ה, נראה איך כל הקושיות עוזרות לנו לבנות את הסוגיה.

אך לפני שנתחיל, חשוב לי להביא הקדמה אחת, שהיא מהווה בסיס להבנת הסוגיה. אחת מסוגיות המפתח, וכך רוצים לתרץ רוב המפרשים (ונביא אותם בהמשך), הלוא היא סוגיית החילוף. לכן נזכיר כאן בקצרה את סוגיית החילוף, שזה מובא גם בע"ח שהזכרנו לעיל בסוף עמודה ג'. ועל ע"ח זה יש הגהת השמ"ש אות א' המפורסמת, שמסבירה לנו את העקרונות הבסיסים של החילוף. והענין בקיצור, כשאור"א מתייחדים לתת מוחין לז"א, אז אבא נותן את צד שמאל שלו (בינה וגבורות) לאימא, ואימא נותנת את צד ימין שלה (חכמה וחסדים) לאבא. ובזמן כניסת המוחין, הופכים להיות חב"ד החדש של אבא ושל אימא. לפעמים, הרב (מהרח"ו וגם הרש"ש) משתמש בשמות המוחין במצב של לפני החילוף, וזה בא לציין איזה בחינות ניתנו בזמן החילוף. למשל, לפעמים הרב יזכיר "בינות וגבורות", עם או בלי "דאו"א". פירושו, חצי השמאל של או"א, שבזמן החילוף עובר להיות מוחין דאימא (שהרי אבא נותן את חצי השמאלי שלו לאימא, ואימא שומרת על חצי השמאלי שלה לעצמה). וכן "חכמות וחסדים", עם או בלי "דאו"א". פירושו, חצי הימני של או"א, שבזמן החילוף עובר להיות מוחין דאבא (שהרי אימא נותנת את חצי הימני שלה לאבא, ואבא שומר על חצי הימני שלו לעצמו).

השאלה היא, במה החילוף עוזר לנו בסוגיית נה"י דאבא בנוק' בזמן הנסירה? התשובה, כפי שמסבירים הרבה מפרשים (הריפ"ש, הרה"ג שד"ה, ועוד) שכאשר המוחין שבצד שמאל של אבא יוצאים מתוך לבושי הוד וחצי שמאל של יסוד דאבא, כדי להינתן לאימא בזמן

מה שער הכוונות אומר, מה הרש"ש אומר, השד"ה וכל שאר המפרשים. וב"ה, ובסייעתא דשמיא עצומה, תוך זמן קצר התחלתי לצאת מדעת! בגלל הפתיחות שלי, ראיתי שבעצם כל הקושיות הקשות שלי, לא רק שהן אפילו לא מתחילות, כי הכל כתוב בפשט הדברים, אלא שהן בעצם מהוות אבני יסוד להבין את כל הסוגיה בצורה הכי פשוטה שרק אפשר!

ראיתי שכל המפרשים, למרות שאינם מסכימים בכל הפרטים, אבל כולם משלימים זה את זה, ורק כך התחלתי לראות איך כל המפרשים ביחד נותנים לנו תמונה שלמה וברורה של כל המערכת, וזה ממש הדהים אותי! לכן החלטתי להעלות את כל הסוגיה על הכתב ולשתף את כל מי שמוכן לפתוח את הסוגיה בלי דעות קדומות, ולראות עד כמה הדברים נפלאים ממש.

תחילה אביא את כל הקושיות שהיו לי ולאחר מכן, בע"ה, אביא את דברי הרבנים אחד לאחד, ונראה איך כל הקושיות נופלות ומהוות את השלד של הבנין של פורים בכללותו.

כידוע, אחת הסוגיות העיקריות, ואחד הקשיים שאין כמעט מפרש שלא התחבט בו, היא בדברי שער הכוונות, בדרוש פורים (ראה לעיל בעמוד 112), שהרב כתב בצורה הכי פשוטה שבזמן הנסירה, מסתלקים מוחין דאו"א מתוך ז"א, ולא רק צל"ם דאימא נכנס בנוק' אלא גם צל"ם דאבא נכנס בנוק', ומחזק את דבריו עם דרשת הזוהר על הפסוק "ויבן ה' אלהים (דא אבא ואימא) את הצלע (דא נוק'). וכידוע שבכל הכוונות, לא מצאנו שבזמן הנסירה, גם נה"י דאבא (עם המוחין דאבא) ייכנסו בתוך הנוק', אלא הם עומדים על גבי רישא דז"א, ורק צל"ם דאימא נכנס בנוק'. ויש לזה הרבה מקורות בדברי הרב. למשל בשער המוחין פ"ט (ע"ח ח"א דף ק' ע"א, ראה לעיל בעמוד 175).

נוספת (בחינה שלישית), שאינה קיימת כאשר אבא מלובש בתוך ז"א, שהרי יסוד דז"א הוא ארוך, ושני היסודות (עטרות) מסתיימות יחד, ואז אין גילוי לעטרת יסוד דאבא. וכידוע שהגילוי גורם להארה גדולה מאד.

נתחיל לבאר את הקושיות, ובעיקר על סמך שני המקורות הנ"ל (שעה"כ והשמ"ש).

א. שעה"כ מדבר על שלוש בחינות, אך בעצם מדובר כאן על שתי בחינות לבד: (1) הארת המוחין אבא ו/או אימא. (2) הארת לבוש (עטרת) יסוד דאבא. יש לציין שבשעה"כ לא כתוב איך נקראים שני הפרצופים האלה, הארת המוחין היוצאת מיסוד דאו"א, כאשר הם מלובשים בנוק'. לעומת זאת, כאשר נה"י דאו"א מלובשים בתוך ז"א, הארת יסוד דאו"א בונה את יעקב (בפנים, מיסוד דאבא), ורחל (באחור, מיסוד דאימא). השאלה היא איך נקראים הפרצופים היוצאים מהארת יסוד דאו"א כשהם מלובשים בנוק'?

ב. על פי המשך דברי שעה"כ, משמע שהארת מרדכי (לבוש) מאד חשובה, ועל זה רומז הפסוק "ומרדכי (עטרת יסוד דאבא) יצא מלפני המלך (המלכות - נוק') וכו'". והארה זו גדולה עד מאד, וכו', עי"ש באורך. בשעה"כ יש הדגשה חזקה מאד על ענין עטרת מרדכי (לבוש), שהיא הארת (עטרת) יסוד דאבא (שעוברת ובוקעת את עטרת יסוד דנוק'). השאלה היא, האם כל ענייניו של פורים הוא רק באותה הארת מרדכי (לבוש)? הרי הרב גם ציין את הארת המוחין. ומה היחס בין שני סוגי ההארות האלו? מי העיקר, הארת המוחין או הארת מרדכי (לבוש)? לכאורה נראה שעיקר ההארה בפורים היא הארת מרדכי (הלבוש), ונראה שכל הישועה בזמן פורים היתה מכח ההארה הזו (לבוש)! אם כן, מה ענין הארת המוחין בהקשר לפורים?

החילוף, אז לוקחים איתם את הארת לבוש מאבא, ונכנסים עם הארת לבוש זה בתוך לבושי נה"י דאימא, וככה נכנסים בתוך הנוק' בזמן הנסירה. אם כן, כל ענין עטרת מרדכי, שנפרט בהמשך, הכל בעצם תלוי באותה הארת לבוש חצי שמאלי של יסוד דאבא. על ע"ח הנ"ל (דף ק' ע"א), יש הגהת השמ"ש אות ד', ששואל את אותה השאלה שהעסיקה את כל המפרשים. הרב בעצמו (בע"ח הנ"ל) אומר שבזמן הנסירה, מוחין דאבא עומדים על גבי רישא דז"א, ורק מוחין דאימא (מלובשים בנה"י דאימא), נכנסים בנוק'. על זה מקשה הרש"ש בהגהת השמ"ש אות ד', מדברי הרב בדרוש פורים, ששם הרב אומר שבזמן הנסירה, נכנסים גם מוחין דאבא בנוק'.

הרש"ש מביא על כך שני תירוצים, שכל אחד מתחיל ב"ואפשר". ב"ואפשר" הראשון, מסביר הרש"ש, שמדובר על בינות וגבורות דאו"א, שנהפכו להיות מוחין דאימא בחילוף, והם אלו שנכנסים בנוק' בזמן הנסירה. אלא שבפועל, רק נה"י (לבושים) דאימא נכנסים בנוק'. ב"ואפשר" השני, אומר הרש"ש, מה שהסברתי בתירוץ הראשון, מדובר על יום חול, היינו ביחוד זו"ן הקטנים (יעו"ר). לעומת זאת, כאשר מדובר על שבתות ויו"ט וזו"ן הכוללים דכ"ד שעות, היינו ביחוד זו"ן הגדולים, אז צריך שגם נה"י דאבא יכנסו בנוק' בזמן הנסירה (ונפרט בהמשך). עכד"ק.

דבר נוסף, שצריך לזכור, מתוך דברי שער הכוונות בעצמו (ראה לעיל בעמוד 112), הרב מתייחס לשלוש בחינות בזמן כניסת או"א בנוק': א. פרצוף הנעשה כתוצאה מהארה היוצאת מיסוד דאבא (בנוק'). ב. פרצוף הנעשה כתוצאה מהארה היוצאת מיסוד דאימא (בנוק'). ג. הארה נוספת, כתוצאה מכך שלבוש יסוד דאבא ארוך, לעומת יסוד דנוק' שהוא קצר, לכן חלק מעטרת היסוד דאבא עובר את יסוד דנוק', ויוצא בגילוי. עצם גילוי זה גורם להארה

ולפלא הוא שהרש"ש לא הזכיר את פורים כלל בתירוץ שלו.

ועכשיו נבוא לשאלות במפרשים. לכאורה הראשון שבא להסביר את סוגיית נה"י דאבא המלובש בנוק' בזמן הנסירה, הוא הריפ"ש.

ח. הריפ"ש, על שעה"ב (בסוף הספר), מסדר את כל המהלך, ומשתמש בחילוף כדי לישב את סוגיית נה"י דאבא בתוך הנוק' בזמן הנסירה. אלא שהוא משתמש בחילוף שני. כלומר, שהמוחין של או"א מתחלפים פעם נוספת, ובזה חוזרים או"א לכמות שהיו לפני החילוף (הראשון). השאלה, למה נצרך הריפ"ש להגיע לחילוף שני?

האמת היא שהדברים מובנים על פי הסבר הריפ"ש, אלא שכדאי מאד להדגיש את הנושא. ונפרט בקצרה את סדר כניסת המוחין דאו"א בז"א. בסידור הרש"ש הנדפס (ח"ב עמוד ל"ו), ומהלך זה זהה בכל שאר ימות השנה (כולל שבת, יו"ט וימים נוראים), בתיבת "אחד" מעלים את המוחין דקטנות לע"ס דא"ק, ומולידים את כל המוחין הגדלות (אחור), שייכנסו בזו"ן עד תיבת "למען שמו", בעמידה. בדף ל"ז ע"א (בחול), לאחר הורדת השפע עד לאו"א, נעשה יחוד נ"ר, ובעמוד ב' רואים את מהלך החילוף. יש לציין שהביטוי חילוף אינו כתוב בסידור, אלא שהתהליך רק מתואר במלל. שאימא מעלה מ"ן, ונותנת את חצי הימין שלה לאבא. ואבא מוריד מ"ד, ונותן את חצי השמאלי שלו לאימא. וחשוב מאד לדעת שבשלב זה, המוחין דז"א עדיין לא נכנסו בלבושי נה"י דאו"א, אלא נמצאים בפרצוף דכללות או"א וישסו"ת (בעיבור). ורק (בדף הבא) בדף ל"ח ע"א, מכניסים את המוחין בתוך לבושי נה"י דאו"א, לאחר שהחילוף התבצע. אם כן, על פי זה, פשוט וברור שבזמן החילוף, צד שמאל דאבא (בינה וגבורות) אינו יכול לקחת הארת הלבוש, כדי להכניסם בתוך נה"י דאימא בחילוף, שהרי בזמן

ג. בהקדמת הרש"ש, וכן בהקדמת המפרשים, משום מה, הארת מרדכי (לבוש), כמעט ולא מוזכרת, אלא מוזכרת בעיקר הארת המוחין! למשל, בהקדמת הרש"ש, המובאת בחלק פורים (כוונות זמניות דף מ', ומובאת כאן בעמוד 2), הרב מפרט כמעט את כל בחינות הכל צמ"א (כלים, רפ"ח, מוחין ונרנח"י), אבל אין שום תזכורת לגבי הארת מרדכי (לבוש יסוד דאבא)! וכיצד, שהעיקר חסר מן הספר? וכן ברוב המפרשים, כמעט ולא מוזכר ענין הארת הלבוש (הארת מרדכי), והרי לכאורה זהו עיקר ענין פורים. לשאלה זו, ענו לי החברים שלא צריך להזכיר את עטרת מרדכי, שהרי זה העיקר, וזה ברור שהוא כלול.

ד. וכן, ברוב ככל הכוונות, מוזכר ענין הארת מוחין, מרדכי ואסתר. כמעט כל הרמזים נעשים סביב מרדכי ואסתר. מהו ענין אסתר? מה זה קשור להארת מרדכי (לבוש), שכמעט לא מוזכרת?

ה. הגהת השמ"ש על ע"ח, לכאורה מאד קשה, ויש כאן כמה קושיות. למה הרש"ש מביא שני תירוץ (שני "ואפשר")?

ו. יתירה מזו, לכאורה בהגהת השמ"ש על ע"ח, התירוץ הראשון אינו מועיל, שהרי הרש"ש אומר בפירוש שאכן יש בינות וגבורות בנוק' (היינו צד שמאל של המוחין של או"א, של לפני החילוף), אבל בפועל לא יהיה לנו לבוש מצד אבא בתוך הנוק', אלא רק נה"י דאימא נכנס בנוק' בזמן הנסירה. א"כ, הקושיה הנוראה נשארת ב"ואפשר" הראשון, איך יהיה הארת מרדכי (לבוש) בפורים, אם אין לנו לבוש יסוד דאבא בנוק'!?

ז. מה ההבנה בתירוץ השני, בהגהת השמ"ש על ע"ח? מה הועיל לנו זו"ן הגדולים. כמובן שחייבים לציין ששני התירוץ מתייחסים לפורים, שהרי השאלה היתה על פורים.

ג' הויו"ת העולים בגי' מגלה (בלי יו"ד). גם כאן רואים ג' הויו"ת, היינו כל המוחין דאבא בנוק', ולא רק חצי! וכן מביא את השמן ששון שמתייחס גם הוא לג' הויו"ת כמוחין דאבא שבנוק' (בתיבת "מגילה"), ולא חצי.

יא. וכן הרה"ג השד"ה, בשערי רחמים ח"ב, שאלה שני"ד. השד"ה מסדר את סדר בנין זו"ן בפורים, בתפלה (מערכת ימים) וכן במגילה ובמצוות היום (כולל בברכה, מערכת זמנים).

גם כאן נראה שעיקר העבודה במוחין דאו"א ולא בהארת הלבוש (עטרת מרדכי). ורק בסוף התשובה, הרה"ג השד"ה מתייחס להארת הלבוש, "ובענין וכו'". הרה"ג השד"ה מזכיר כאן את אותו תירוץ כפי שהביא בשאלה ר"א (ח"א), היינו לאחר חילוף. לכאורה גם כאן נראה שהארת המוחין הם העיקר.

יב. השמן ששון ח"ג דף קל"ט אמצע ע"ד אות ו' אומר שאותה הארת מרדכי ואסתר היתה כבר קיימת קודם הנסירה. לכאורה, בשעה"כ כתוב מפורש שהארת מרדכי נוצרה בזמן הנסירה, כאשר נה"י דאבא נכנס בנוק', ולא לפני כן!

יג. וכן באותה האות, הרב שמן ששון מזכיר את הארת מרדכי ואסתר, מה ענין אסתר? אם אכן מדובר על הארת יסוד דאבא (לבוש), אז מדובר רק על מרדכי, ומה עושה כאן הארת אסתר?

יד. ועוד באותה האות, אומר הרב שמן ששון שהארה זו קיימת בכל יום, "אלא שבכל יום אינו מתקיים, ועתה בפורים, ברחמיו מתקיים".

והרי שביום חול, היחוד הוא בזו"ן הקטנים, ויש רק חילוף ראשון. וכפי שהוכחנו לעיל, בחילוף ראשון לא תתכן הארת לבוש יסוד דאבא בנוק' בזמן הנסירה, שהרי צד שמאל דאבא (מוחין) לא היה בתוך לבושי אבא בזמן החילוף, על מנת שבזמן סילוקו מהלבוש הוא יקח הארת הלבוש הזה! והשאלה כאן היא לכאורה על הרב שמן ששון, כיצד יתכן שהוא אומר שבכל יום יש לנו הארת

החילוף המוחין עדיין לא היו בתוך הלבושים. אם כן, המציאות היא שלאחר החילוף הראשון (זו"ן הקטנים, יום חול), לא יתכן שיהיה לנו הארת לבוש יסוד דאבא בתוך הנוק' בזמן הנסירה! לכן, מדגיש לנו הריפ"ש, שאותה הארת לבוש יסוד דאבא (עטרת מרדכי) תתכן אך ורק לאחר חילוף שני (זו"ן הגדולים)!

ט. כפי שהבאנו בהקדמתנו (לפני השאלות), עיקר התירוץ על השאלה איך אפשר לקבל הארת יסוד דאבא (לבוש) בנוק', מסתמך על ענין החילוף של או"א. אם כן, כל הענין הגדול הזה של פורים, "ומרדכי יצא מלפני המלך, וכו'" וכל הישועה של פורים, הכל תלוי בעצם בהארת לבוש חצי יסוד (שמאל) דאבא? לכאורה דבר זה נראה משהו קטן מאד, ואיך יתכן לומר שבזה תלויה כל ההצלה של פורים! וכן בכוונות, בתיבת "מגילה", לכאורה הארה זו בוקעת ומאירה עד סוף עולם העשייה, זה דבר ענק. אם כן, כל זה בא מאותה הארת חצי לבוש יסוד דאבא?

י. הרה"ג השד"ה, בשערי רחמים. בתשובה לשאלה ר"א (ח"א), השד"ה מביא את הגהת השמ"ש הנ"ל על ע"ח (ב' "ואפשר"), ומבאר אותה כפי שהסברנו על פי הריפ"ש. ומוסיף שאכן, לאחר חילוף שני, רק הארת חצי לבוש דיסוד דאבא נכנס בנוק'. ועל זה נאמר "ומרדכי יצא מלפני המלך". לכאורה זה קשה מאד, שהרי דבר זה נראה משהו קטן מאד. ועל השאלה, אם כן אין כאן נה"י שלם של אבא בנוק' אלא רק חצי, מתרץ השד"ה, שאכן כן, אלא שחצי נה"י זה נקרא נה"י (כאילו שלם). גם זה קשה מאד להבין. ובמיוחד שבדברי הרב מוזכר ענין כל המוחין דאבא, חב"ד שבנה"י, נכנס בנוק'. אם כן, לא נראה שמדובר רק על חצי!

וכן נראה בתשובת הרה"ג שד"ה (ח"ב שאלה נש"ב), שנשאל לגבי המוחין דאבא שהם

בתוך הנוק', שזה רק בסוף זמן השבעים שנה.
ולכאורה יש כאן סתירה!

אלו הן הקושיות החמורות מאד בהן נזכרתי, אך ברור שניתן להוסיף עוד קושיות רבות לרשימה. אלא שכל הקושיות האלו בכלל לא מתחילות כאשר נלמד את הדברים כפשטן. ונתחיל לבאר את הסוגיה, ובע"ה, נראה שתוך כדי הביאור, כל הקושיות תתורצנה מאליהן.

א. כפי שהסברנו, בשער הכוונות אין שמות לשתי ההארות האלו (מוחין) היוצאות מיסוד דאו"א כאשר הם נמצאים בנוק'. לעומת זאת, בפע"ח דף קי"א ע"ב, כתוב שיסוד דאבא נקרא מרדכי, ויסוד דאימא נקרא אסתר. מכאן נראה שגם ההארות (המוחין) היוצאות מתוך יסוד דאו"א כאשר הם בנוק', גם כן יקראו על שם מרדכי ואסתר. אמנם דבר זה אכן אינו מפורש, אבל נראה שכך גם סובר הרש"ש, וזה נראה ממש מוכרח מתוך כוונות המגילה. שהרי כפי שציינו בחלק מהקושיות, מה ענין מרדכי ואסתר, ובמיוחד בהקשר של מוחין, בנין הנוק', וכו'. אלא שהכל מראה שאכן כך סובר הרש"ש. ובזה הרווחנו גם את ההבנה בשעה"כ שהביא ג' בחינות. שתי הארות המוחין, היוצאות מיסוד דאו"א כאשר הם מלובשים בנוק'. והבחינה השלישית הארת מרדכי (לבוש).

ולכאורה נראה שכך גם הבינו חכמי המערב, בשאלה לרש"ש, נה"ש דף מ"א (ראה לעיל בעמוד 178). וכן הזכיר שאלה זו בשמן ששון ח"ג דף ק"מ ע"ב אות כ"א.

ב. אם כן מובן שלאורך כל הדרך בכוונות פורים יש שני סוגים של הארות. (1) הארת המוחין היוצאים מתוך יסוד דאו"א, הנמצאים בנוק' בזמן הנסירה ונקראים בכוונות מרדכי ואסתר. (2) הארת לבוש יסוד דאבא, הנקרא עטרת מרדכי.

מרדכי, שהרי זה נוגד את המציאות! וכי הרב שמן ששון חולק על המציאות ח"ו?!
שאלה זו הטרידה אותי במשך שנים, ואכן שאלתי אותה בשייבה. התשובה היחידה שקיבלתי היא, "ככה אומר השמן ששון!". האמת היא שבהתחלה רצו להגיד שכך גם דעת הרה"ג שד"ה, עד שהוכחתי להם שהרה"ג שד"ה אינו אומר את זה בשום מקום, אז נשאר רק הרב שמן ששון, עד שהתבהרו לי הדברים, ב"ה. ושמחתי על המציאה, כמוצא שלל רב. ועל אחת כמה וכמה, כשראיתי בספר "באר יצחק", של הרה"ג ראובן ניסים סופר שליט"א, שגם הוא, בעיונים שלו על פורים, הגיע לאותה המסקנה, שבמציאות לא יתכן לקבל הארת לבוש יסוד דאבא בנוק' בזמן הנסירה, במערכת של זו"ן הקטנים (חילוף ראשון בלבד)! ועיין בסימן ט"ז, דף קל"ג, שמסדר את כל הסוגיה בצורה נפלאה. המחבר שם מקשה הרבה קושיות נוספות, חלקן נשארות בלי תשובה. אך לכאורה לפי שיטת השד"ה, שנביא בתשובות, נראה שהכל מתורץ, בע"ה.

טז. יתרה מזו, הרב תורת חכם (דף ס"ה ריש ע"א, בהסברו על הקדמת הרש"ש על המגילה, ראה לעיל בעמוד 7) אומר, שבתפלה ביום פורים, אנחנו בונים זו"ן של מערכת הימים, היינו זו"ן הקטנים, כמו ביום חול רגיל, ואז יש רק חילוף ראשון בלבד. וכן, מסדר הרה"ג השד"ה להלכה למעשה. א"כ, איך יתכן שיהיה לנו בחינת עטרת מרדכי בתפלת פורים?! לכאורה, זה לא מתקבל על הדעת שלא תהיה הארת מרדכי בפורים!

טז. וגם שעה"כ כותב שמרדכי ואסתר כבר היו קיימים בזמן השבעים שנה, היינו קודם לזמן הנסירה. לכאורה, זה מצדיק את מאמרו השמן ששון שטוען שבכל יום יש הארת מרדכי! ומאידך, כתב הרב מפורש בשעה"כ שהארת מרדכי (לבוש) נוצר כשנה"י דאבא מתלבש

יעויין בהמשך השמן ששון, ח"ג דף ק"מ אות י"ז. שם ביאר הרב שמן ששון את כוונותו. ולמרבה הפלא, הוא אומר בפירוש שהכוונה היא על הארת הבינות וגבורות, ולא על הארת הלבוש! וכמובן שפשוט וברור שהרב שמן ששון יודע ומכיר את המציאות (בוודאי הרבה יותר טוב מאיתנו), ולא יתכן שהיתה לו שום הבנה או מחשבה להגיד שיש הארת לבוש יסוד דאבא בכל יום!

ו. אם כן, אפשר להתחיל להבין, כפי שהסברנו על פי המציאות, ועל פי הריפ"ש, שביום חול אין הארת לבוש מרדכי, אלא יש הארת מוחין בלבד, היינו מרדכי ואסתר (שהם הבינות וגבורות של לפני החילוף הראשון). ונצרך לכך שנראה שהארת המוחין היא העיקרית. על פי זה מובן גם למה רוב הרבנים, כולל הרש"ש בהקדמה, וכל המפרשים המסבירים את הקדמת הרש"ש, בכלל לא התייחסו להארת מרדכי (לבוש), כי ההקדמה מתייחסת למה שבנינו בתפלת פורים, שזוהו כמו ביום חול (זו"ן הקטנים, חילוף ראשון), ושם באמת אין הארת מרדכי (לבוש)! וזה מתאים להגהת השמ"ש (על ע"ח ח"א דף ק' ע"א). בתירוץ הראשון ("ואפשר" הראשון), כתב הרש"ש שאין הארת לבוש דאבא בנוק'. שם הרש"ש דיבר על זמן התפלה, זו"ן הקטנים, בפורים כמו ביום חול (מערכת הימים). לעומת זאת, בתירוץ השני ("ואפשר" השני), שם הוא התייחס לזו"ן הגדולים, היינו במגילה ובמצוות היום (מערכת הזמנים). לפי זה, ברור שחייבים את שני התירוצים של הגהת השמ"ש, ושניהם מדברים על פורים.

ז. ועכשיו כבר לא קשה, ומובן למה בתפלה אין הארת מרדכי (לבוש), למרות שמדובר על פורים. וכן הוכחנו שעיקר ההארה היא מהמוחין, הנקראים מרדכי ואסתר.

ג. לכאורה בזה יתורץ גם איזו בחינה עיקרית, וזה יעזור גם להבנת ההמשך.

למרות שבשעה"כ כתוב שהארת מרדכי (לבוש) היא הארה גדולה עד מאד, לכאורה נראה מפשט הכוונות בברכת המגילה שעיקר ההארה היא הארת המוחין. ולכן ברוב המקומות, מוזכר ענין מרדכי ואסתר, היינו הארת המוחין. ורוב המפרשים כמעט לא הזכירו את ענין הארת לבוש מרדכי, כי לכאורה הארה זו היא רק חלק קטן מאד בכוונות. ויתכן שהיא באה בעיקר בשביל הרמז של "ומרדכי יצא מלפני המלך".

ד. וכן, בסוף כונת תיבת "מגילה", יש את ההמשכה שהזכרנו, שהיא הארה מאד גדולה עד סוף עולם העשיה. גם כאן, פשוט וברור שמדובר על הארת מוחין, כפי שנראה מפשט פע"ח דף קי"א ריש ע"ג, שמדבר על שלוש היו"ת. וכפי שנראה גם מהמשך הכוונה, שמג' ההויו"ת הנ"ל יוצאים י"ג תקוני דקנא, ובוה אנחנו שוב רומזים את מרדכי ואסתר! וכן משמע מתשובת הרה"ג שד"ה בשערי רחמים ח"ב שאלה שני"ב, בענין ג' ההויות הנ"ל, שהן בבחינת מוחין (שהיו צריכות להיות ג' ע"ב שהם מוחין דאבא) ולא לבושים, וכפי שמסביר גם הרב שמן ששון.

אפשר להאריך עוד הרבה בנושא זה, ומכל המקורות הנ"ל ועוד, נראה ברור שיש ענין של הארת מוחין של או"א, היוצאים מיסודות של או"א. וזהו העיקר לעומת הארת מרדכי (לבוש). ונראה שגם על פי הגיון פשוט זה כך, שהרי מדובר על הארה היוצאת מדופן הלבוש, שבוודאי אינה גדולה ועיקרית כמו הארת מוחין!

ה. לגבי השאלה, איך הרב שמן ששון לכאורה "מתעלם" מהמציאות ואומר שיש הארת מרדכי בכל יום.

דרך אגב, במקור שהבאנו כתוב שיש הארת מרדכי ואסתר בכל יום.

לנו את התירוץ הראשון של הגהת השמ"ש, שאומר שיש את הבינה וגבורות דאבא בנוק' בזמן הנסירה.

עוד אפשר לתרץ, כפי שתירץ הרה"ג סופר שליט"א בספרו "באר יצחק" שהבאנו לעיל, כך גם הסברנו גם בישיבה הקדושה שלנו, שזהו דין מיוחד בפורים, שכל נה"י דאבא נכנסים בנוק' בזמן הנסירה. אלא שנראה שההוכחה של ה"באר יצחק" מאד דחוקה. הרב רצה להוכיח מדברי שעה"כ שכתב שזהו הנס של פורים, שבזה פורים גדול אפילו משבת ויו"ט. לכאורה, שעה"כ מדבר על עצם העובדה שהשפע לא יסתלק ויתקיים כל היום כולו, למרות שהמוחין והלבושים כבר הסתלקו. כלומר, שעה"כ ציין את הנס בזה שהשפע לא מסתלק. לעומת זאת, לפי ה"באר יצחק" הנס הוא בעצם כניסת נה"י דאבא בנוק'. וכן ה"באר יצחק" רצה להוכיח מדברי ה"ואפשר" השני של הגהת השמ"ש. אלא שלפי הסבר זה היה צריך להיות שגם בשבתות וי"ט יהיה כל הנה"י דאבא בתוך הנוק' בזמן הנסירה, שהרי השמ"ש דיבר גם בזמנים האלו שאז צריך שכל הנה"י דאבא נכנס בנוק'. לכן, קשה מאד לקבל את ההוכחות הנ"ל, למרות שבעיקרון יתכן מאד לומר שזהו דין מיוחד בפורים, שרק אז נכנס כל נה"י דאבא בתוך הנוק' בזמן הנסירה.

ורק הארת המוחין הזו קיימת בכל יום, כולל פורים. אלא שרק בפורים, אותן הארות המוחין (במערכת הימים והזמנים), והארת עטרת מרדכי (לבוש, במערכת הזמנים בלבד) מתקיימות כל היום כולו, בזכות מצוות היום שאנחנו עושים. ויש להדגיש ולציין, כפי שכתוב בשעה"כ הנ"ל, שמרדכי ואסתר כבר היו קיימים לפני זמן הנסירה. לכן גם אותה הארת המוחין כבר היתה קיימת לפני זמן הנסירה. ובזמן הנסירה, השי"ת הוסיף כח באותה הארת המוחין (מרדכי ואסתר) ובזה היתה הישועה. וז"ל הרב בשעה"כ: "ואז השי"ת ברחמיו האיר הארת נוק' העליון, והיא גדולת מרדכי ואסתר, ועל ידם נושעו ישראל מן הצרה הגדולה ההיא".

לאחר כל זה, נשאר עדיין קשה איך מדברי שעה"כ משמע שכל נה"י דאבא נכנס בנוק' בזמן הנסירה, ועל פי כל המפרשים שהבאנו משמע שרק חצי שמאלי של לבוש נה"י דאבא נכנס בנוק' (ורק לאחר חילוף שני). מתרץ הרה"ג שד"ה, בשערי רחמים ח"א שאלה ר"א, שאה"נ, באמת רק חצי השמאלי דאבא יכנס בנוק' בזמן הנסירה, אבל זה נקרא (כאילו) כל נה"י דאבא נכנס בנוק'. אמנם תירוץ זה נראה קצת דחוק, אבל נזכור שבחינה זו אינה עיקרית כל כך, וכפי שהוכחנו שהעיקר הוא הארת המוחין, וכאן יש

סיכום סוגיית מרדכי ואסתר בפורים

- על פי כל האמור לעיל, יוצא לנו לסיכום הסוגיה, לפי שיטת הרה"ג שד"ה (וכן רש"ש, תו"ח, ש"ש...): יש שתי סוגי הארות בפורים:
- (1) הארת המוחין דאו"א, וזו ההארה העיקרית.
 (2) הארת הלבוש דיסוד דאבא.
 ונפרט אותם:
- (1) הארת המוחין, והיא מורכבת משני חלקים:
 (א) הארת יסוד דאבא (שהם בינה וגבורות דאבא, שנתנו לצד ימין של אימא בזמן החילוף, ראשון או שני), ונקראת הארת מרדכי.
 (ב) הארת יסוד דאימא (שהם בינה וגבורות דאימא, שנשאר בצד שמאל של אימא בזמן החילוף, ראשון או שני), ונקראת הארת אסתר.
 (2) הארת הלבוש דיסוד דאבא. הארת זו נקראת הארת מרדכי, ולפעמים גם עטרת מרדכי. והיא מופיעה תמיד בלי אסתר, שהרי אסתר היא מצד אימא! והארה זו (לבוש) כמעט לא מוזכרת בכוונות ובמפרשים.
- סיכום סוגיית הארת מרדכי / מרדכי ואסתר:
 א. הארת המוחין דאו"א, מלובשים בנה"י דאימא, נכנסים בנזק' בזמן הנסירה (כמובחול).
 ב. הארת המוחין דאו"א קיימת בכל יום (במערכת הימים), נכנסת בנזק' בתיבת "באהבה", ומסתלקת מהנזק' בסוף תיבת "ומגן".
 ג. וכן הארת המוחין דאו"א קיימת בפורים במערכת הימים, וגם בזמנים (מצוות היום).
 ד. וכן הארת המוחין דאו"א מתקיימת בפורים כל היום כולו (בימים ובזמנים), בזכות קיום מצוות היום.
 ה. הארת מרדכי (לבוש) אינה קיימת בימי החול (זו"ן הקטנים, מערכת הימים). ואפילו בפורים, אינה קיימת במערכת הימים!
 ו. הארת מרדכי (לבוש) קיימת אך ורק במערכת הזמנים (זו"ן הגדולים). ובפורים, היא קיימת רק במצוות היום (מערכת זמנים, ולא בתפלה - מערכת ימים)!

